

PEDAGÓGUSOK LAPJA

LXXI. ÉVFOLYAM
A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA
ÉS HÍRLEVELE – 2015. OKTÓBER 10.
ALAPÍTVÁ: 1945-BEN

10.

IN MEMORIAM GÖNCZ ÁRPÁD

Életének 94. évében, október 6-án családja körében elhunyt Göncz Árpád, a Magyar Köztársaság volt elnöke.

Göncz Árpádot 25 éve, 1990. augusztus 3-án választotta az Országgyűlés köztársasági elnökké, ezzel ő lett a rendszerváltozás utáni Magyarország első államfője. Az első szabad választások után az új Országgyűlés alakuló ülésén házelnök lett, és ő látta el az ideiglenes köztársasági elnöki teendőket is. A Magyar Demokrata Fórum és a Szabad Demokraták Szövetsége megegyezése alapján választotta a parlament augusztusban öt évre a Magyar Köztársaság elnökévé, majd mandátumának letelte után, 1995. június 19-én újraválasztották.

Államfőként törvények százait ellenjegyezte, normakontroll kérésére feljogosító jogkörével kilenc alkalommal élt. Egy alkalommal ő maga kezdeményezett törvényt: indítványozta a nemzeti, etnikai, faji vagy vallási csoport elleni gyűlöletre uszítás bűncselekménnyé nyilvánítását. Elnöksége idején ő volt Magyarország legnépszerűbb politikusa.

Göncz Árpád életében több kitüntetésben részesült, sok rangos egyetem fogadta díszdoktorává, több város díszpolgárává. 2000-ben az amerikai kormány díjat alapított a tiszteletére, melyet évente adnak olyan magyar embernek, aki kiemelkedő teljesítményt nyújt a demokrácia és az emberi jogok érvényesítésében. 2012-ben, 90. születésnapja alkalmával gyermekei elhatározták a Göncz Árpád Alapítvány létrehozását az író-műfordító-politikus életének és munkásságának bemutatására, az 1956-os forradalom emlékének, a magyar demokratikus és szabadelvű hagyományok ápolására, valamint művei és róla szóló művek megjelentetésének elősegítésére.

A volt államfő halálát az ülésteremben az elnöklő Hiller István jelentette be, aki azt mondta róla: „Már életében legenda volt.” Az Országgyűlésben néma felállással emlékeztek az elhunyra a honatyák. Igen, Göncz Árpád már életében legenda volt. Erre életútja, embersége, tisztessége predesztinálta. Budapesti értelmiségi családban született 1922. február 10-én. A Pázmány Péter Tudományegyetem Jogtudományi Karán szerzett diplomát 1944-ben. Még ebben az évben behívták katonának, de Németországba vezényelt egységétől megszökött. Részt vett a magyarországi fegyveres ellenállásban, a Táncsics-zászlóaljban harcolt.

A világháború után csatlakozott a Független Kisgazda- Földmunkás- és Polgári Párthoz (FKGP), előbb a párt ifjúsági tagozatát vezette, majd a Nemzedék című lap felelős szerkesztője lett. Dolgozott a párt parlamenti csoportja mellett, valamint a párt főtítkára, Kovács Béla személyi titkáráként. Az FKGP 1947–48-as szétbomlását követően csak segédmunkásként és csőlakatosként sikerült elhelyezkednie.

1952-ben beiratkozott a Gödöllői Agrártudományi Egyetemre, de diplomát nem szerezhetett, mert 1956-ban eltávolították az egyetemről amiatt, hogy a Parasztszövetség tagjaként részt vett a forradalomban. (Az agrártudományi egyetemet később sem volt módja befejezni.) Az 1956. november 4-ei szovjet intervenció után szerepet vállalt a Magyar Demokratikus Függetlenségi Mozgalom által írt memorandumok szövegezésében és külföldre juttatásában. 1957-ben a Bibó-per másodrendű vádlottja volt. Bár az ügyész életfogytiglani börtönt kért, a bíró halálos ítéletet akart kiszabni rá. Csak évtizedekkel később derült ki, hogy India moszkvai nagykövetsége járt közben a vádlottak érdekében, de az utolsó pillanatban született felső szintű döntést csak az ügyész kapta kézhez. Göncz Árpád – ahogy 2001-ben elmondta – „végre nyugodtan alhatott”, az életfogytiglani börtönnel kapcsolatban pedig abban bízott, hogy 6-7 évet kell csak letöltenie, mert Kelet-Európában addig él egy politikai rendszer. A börtönben megtanult angolul, így amikor 1963-ban – Bibó Istvánnal együtt – amnesztiával szabadult, a Veszprémi Nehézipari Kutatóintézet szakfordítója lett. 1964-től a Talajjavító Vállalat munkatársaként, 1965-től szabadfoglalkozású műfordítóként és íróként tevékenykedett. Olyan drámák fűződnek nevéhez, mint a Mérleg, a Rácsok, a Magyar Médea. Sarusok címmel regénye, Találkozások címen novelláskötete jelent meg. Az angol irodalom kiváló tolmácsolásáért 1989-ben a rangos Wheatland-díjjal tüntették ki. Műfordítói tevékenysége rendkívül sokszínű, mások mellett Doctorow, Faulkner, Golding, Hemingway, Susan Sontag, Updike és Tolkien műveit ültette át magyarra. A nyolcvanas évek második felében tagja lett a Szabad Kezdeményezések Hálózatának, alapító tagja a Szabad Demokraták Szövetségének és a Történelmi Igazságtétel Bizottságnak. 1989-ben az Írószövetség elnökévé választották, 1990-ben a szervezet tiszteletbeli elnöke lett.

Halálával még szomorúbb nap lett október 6.

A TARTALOMBÓL

Pénzt hozott a sztrájkbizottsági megállapodás
Több mint 550 millió forintot fizettek ki a nevelő-oktató munkát segítőknél és technikai dolgozóknak a pedagógusok sztrájkbizottsága és az Emmi megállapodása alapján.

2

3

A PSZ a pedagógusok társadalmi megbecsüléséről
A PSZ követeli, hogy az érdekképviseleti szervezetek bevonásával – az elmúlt 25 év tapasztalatainak átfogó és érdemi áttekintésével – készüljön koncepció egy új oktatási rendszer létrehozására.

Tanárfigyelő PÖCS-ök

A pedagógiai-szakmai ellenőrzéshez, vagyis a tanfelügyelethez kapcsolódva bevezetik az intézményi önértékelést is, amelynek célja a kiemelkedő, illetve a fejleszthető területek meghatározása.

4

5

Óvodapedagógusok tiltakozása

Az egész rendszer túlszabályozott, sérti a pedagógusok személyiségi jogait. A szülői kérdőívek 80 százaléka olyan kérdéseket tartalmaz, melyekben a szülő nem kompetens – ez a pedagóguskollégák által kitöltendő kérdőívekről is elmondható.

Meghökkentő PISA-teszteredmények

Magyarországon évek óta folyamatosan romlik a diákok teljesítménye a szövegértéstantervben, a 2014-es felmérések alapján már a diákok 20 százaléka tekinthető funkcionális analfabétának.

7

8

(Vissza)húzó informatikaoktatás?

A 2008-as kerettanterv jó órásfelmérteket biztosított az iskolákban, amit a 2012-es NAT előírásai ellenére megnyirbált, eltörölte az alsó tagozaton és a 11–12. évfolyamokon az informatikaórát.

Kísérő nélküli kiskorúak Fótón

Ha egy gyermek felnőtt kísérő nélkül érkezik hazánkba, és úgy nyilatkozik a határon az idegenrendészeti eljárás keretében, hogy ő menedékkérelmet szeretne kérni Magyarországon, akkor maradhat az országban addig, amíg kérelmét el nem bírálják.

11

12

Az MPT Szakképzési Kollégiuma együttműködne

A szakiskolából alakuló szakközépiskolákban a heti hat óra közismereti oktatásra két év alatt érettségi vizsgára történő felkészítést ígérnek. Ez nem megvalósítható, a tanulók és a szülők becsapását jelenti.

Pénzt hozott a sztrájkbizottsági megállapodás

Több mint 550 millió forintot fizettek ki a nevelő-oktató munkát segítőknél és technikai dolgozóknak a pedagógusok sztrájkbizottsága és az Emberi Erőforrások Minisztériuma köznevelési államtitkársága megállapodása alapján.

Az államtitkárság szeptember 17-én az MTI-hez eljuttatott közleményében felidézte a június 5-én létrejött megállapodást, melynek értelmében a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (Klik) szeptember 10-én valamennyi tankegységnek biztosította a nevelő-oktató munkát segítő és technikai dolgozók részére a szeptember 15-éig kifizetendő juttatás fedezetét.

A megállapodás szerint az Emmi vállalta, hogy a Klik alkalmazásában álló nevelő-oktató munkát segítő és technikai munkatársak 50 ezer forint bérén kívüli juttatást kapnak. Az összeget két egyenlő részletben utalják, az első szeptember 15-én, a másodikat november 30-án.

A tankerületek jelzése alapján szeptember 14-éig 14 567 dolgozónak 556 millió 7823 forintot fizettek ki – közölte az államtitkárság.

Pedagógusnap kitüntetések Hajdú-Bihar megyében...

ARANY FOKOZAT: Kiss Anna (Debrecen), tanár, alapszervezeti titkár, vb-tag.

EZÜST FOKOZAT: Fodor Lászlóné (Létavértes), óvodapedagógus, alapszervezeti titkár; Hódos Ferencné (Debrecen), tanár, alapszervezeti titkár; Nyilas Lászlóné (Debrecen), óvodapedagógus, alapszervezeti titkár

BRONZ FOKOZAT: Deákné Demjén Ilona (Vámospércs), tanár, alapszervezeti titkár; Szendrőné Jaczkó Ildikó (Debrecen), tanár, alapszervezeti titkár.

Átfogó vizsgálat a fogyatékkal élő hallgatók jogairól

Az oktatási jogok biztosa átfogó vizsgálatot kezdeményez a felsőoktatásban a fogyatékkal élő hallgatók jogainak érvényesüléséről. Áary-Tamás Lajos közleményében jelezte, hogy e cél megvalósítása érdekében együttműködik az érintettek érdekvédelmi szervezeteivel, szakmai és tudományos műhelyekkel. Az oktatási jogok biztosa emellett konkrét vizsgálatot indított abban az ügyben, amelyben egy mozgássérült hallgató hónapokon keresztül sikertelenül keresett akadálymentes kollégiumi szállást tanulmányai idejére. Az esetet a Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége (MEOSZ) jelezte, a hallgatót ideiglenesen a szövetség székházában szállásolták el. A szervezet közleményében az esetet ismertetve több akadálymentes kollégiumi férőhely létrehozását szorgalmazta, azt írták, sürgősen ki kell alakítani súlyosan fogyatékos diákoknak megfelelő kollégiumokat Budapesten és a vidéki egyetemi városokban.

A Mindennapos Éneklés Bizottsága

Szeptember 24-én megalakult a Mindennapos Éneklés Bizottsága. A Kodály Zoltánné Mindszenty Zsuzsanna, a Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek (Kóta) elnöke, Ittész Mihály, a Magyar Kodály Társaság elnöke, Vigh Andrea egyetemi tanár, a Zeneakadémia rektora, Nemes László, a Kodály Intézet vezetője és Vásáry Tamás Kossuth-díjas zongoraművész, karmester részvételével ülésező testület tiszteletbeli elnökévé – Balog Zoltán, az emberi erőforrások miniszterének javaslatára – Kodály Zoltánnét, a bizottság operatív vezetőjévé pedig dr. Hopfál Péter kultúráért felelős államtitkárt választották meg. A bizottság a következő időszakban szakmai javaslatot tesz arra, hogy az iskolai kórusok védett időben énekelhessenek; felmérést készít arról, hogy mikor és milyen erőforrások bevonásával válik elérhetővé, hogy az ének-zene tárgyat csak szaktanár taníthassa az iskolákban. Balog Zoltán arra is felkérte a bizottságot, hogy a köznevelésért felelős államtitkársággal közösen dolgozzák ki a Klebelsberg Ösztöndíj Program ének-zene tanári kategóriáját. A tárcavezető jelezte: annak érdekében, hogy minden iskolában legyen iskolai kórus, a tárca a következő időszakban pályázatot ír ki új iskolai kórusok alakítására, valamint a működő kórusok segítésére, fejlesztésére.

Emelkedtek a pedagógusbérek

Az életpályamodell keretében átlagosan 3,4 százalékos emelés érkezett az érintetteknek a szeptemberi fizetéssel – mondta a köznevelési államtitkár szeptember 5-én, a pedagógusok világnapján. Czunyiné Bertalan Judit felidézte, hogy 2013. augusztus és 2014. szeptember között háromszor nőtt a pedagógusok bére. Kifejtette: 2013-ban 32,5 milliárddal biztosított több forrást az állam. Ehhez képest 2014-ben további 120,9 milliárddal nőttek a források, idén pedig 38,5 milliárddal. Jövőre és 2017-ben is lesz bérfejlesztés – jelezte, hozzátéve: az életpályamodell folytatására jogszabályi garancia van. Az államtitkár beszámolt a modellről végzett kutatásról is. Eszerint a pedagógusok kiemelték, az életpálya fontos, s egyaránt szolgálja az átlátható szakmai előmenetelt és biztosít jobb pénzügyi megbecsülést. Különösen kedvezően fogadták az óvodapedagógusok körében az életpályamodellt. A mesterpedagógusok 93 százaléka, az intézményvezetők 73 százaléka támogatja az életpályát – közölte.

OLVASD, ÉS ADD TOVÁBBI!

A Pedagógusok Lapja évi előfizetési díja 5 százalék áfával 4500 forint. Az intézmények banki átutalással (számlaszám: 11707024-20100456) fizethetnek elő, az egyéni érdeklődőknek csekket postázunk. Az egész oldalas hirdetés (A/4-es formában, fekete-fehérben) 120 000 forint, a féloldalas 60 000, a negyedoldalas 30 000 forint. Minden egyes díjtételt 27 százalékos áfa terhel. A hirdetések beküldésének határideje: a megjelenési hónap 1. napja.

PEDAGÓGUSOK LAPJA

Az OKÉT tevékenységében részt vevő

Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) hivatalos hírlapja és hírlevele

Főszerkesztő: Millei Ilona

Technikai szerkesztő: Márfiné Bécsi Erika

Szerkesztőség: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Telefon/fax: 322-8464

Levélcím: 1417 Budapest, Postafiók 11

Kiadja: a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája

1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Központi telefon: 322-8453

Felelős kiadó: Galló Istvánné elnök

Internet: www.pedagogusok.hu; E-mail: pedlap@pedagogusok.hu

Terjeszti: a Pedagógusok Szakszervezete. Évi előfizetési díj: 4500 Ft

Index: 26651 ISSN 0133-2260

A PSZ A PEDAGÓGUSOK TÁRSADALMI MEGBECSÜLÉSÉRŐL

Új oktatási rendszer létrehozását követeli az érdekvédelmi szervezet

Állásfoglalást tett közzé a PSZ szeptember 30-án a pedagógusok társadalmi megbecsüléséről. Az érdekvédelmi szervezet közleményében azt írta, a kormány társadalmi megbecsülést, nyugodt munkakörülményeket, biztos megélhetést ígért a nemzet napszámosainak, a pedagógusoknak akkor, amikor meghirdette a közoktatás rendszerének felváltását a nemzeti köznevelés rendszerével. A pedagógusok közül nem kevesen támogatták a kormányzati elképzeléseket abban a reményben, hogy az állami gondoskodás biztos hátteret ad munkájukhoz. A 2015. szeptemberi tanévkezdésre világgosszá vált: ezek a vágyak nem többek egy illúziónál.

A 2015. szeptemberi tanévkezdésre világgosszá vált: a kormány a pedagógustársadalmat sokkal kiszolgáltatottabbá tette, mint amilyen valaha is volt, a kormánynak nem alkotó, gondolkodó, a gyermekekért, a tanulókért és az országért munkálkodó pedagógusokra, hanem a hatalom érdekeit engedelmesen szolgáló pedagógus-hivatalnokokra van szüksége.

A pedagógusoktól az állami akarat kritika nélküli végrehajtását várják el

A kormány céljai elérése érdekében államosította és egy hivatalba olvasztotta be az intézményrendszer legnagyobb részét. A hivatal kötelékében foglalkoztatottak felett a munkáltatói jogokat a hivatal elnöke gyakorolja. Az állam közvetlenül beleszól az intézmények belső ügyeibe. Az állam – jogszabályok helyett – utasításokkal, közleményekkel, leiratokkal, segédletekkel szabályoz. Az állam hivatalnokok és az általa közvetlenül megbízott (kinevezett) intézményvezetők útján közli akaratát. A pedagógusok a tantervi utasítások végrehajtóiá váltak. A pedagógusoktól az állami akarat kritika nélküli végrehajtását várják el. Ennek teljesítését a hatalom minden lehetséges eszközzel és módszerrel figyelemmel kíséri és következetesen számon kéri.

A PSZ szerint a megbecsülés alapja a kölcsönös bizalom

A Pedagógusok Szakszervezete kijelenti, hogy a pedagógusok társadalmi megbecsülésének alapja a kölcsönös bizalom és a kölcsönös együttműködés. A kölcsönös bizalom alapja a feladat- és hatáskörök pontos meghatározása és szétválasztása, mások jogainak tiszteletben tartása.

– A kölcsönös bizalom feltétele, hogy az állam az ország és az egyén érdekeinek leggondosabb mérlegelésével határozza meg a nevelő- és oktatórendszer

feladatait, biztosítsa hozzá a személyi, a tárgyi, a pénzügyi feltételeket, a végrehajtását pedig bízva rá az intézményekre, azok vezetőire és szakembereire.

– A kölcsönös együttműködés alapja a nyitottság, a befogadókészség, a partnereközponúság. A kölcsönös együttműködés feltétele a tanítás szabadsága és a tanuláshoz való hozzáférés szabadsága.

Mit követel a Pedagógusok Szakszervezete?

A Pedagógusok Szakszervezete követeli, hogy az érdekképviselői szervezetek bevonásával – az elmúlt 25 év tapasztalatainak átfogó és érdemi áttekintésével – készüljön koncepció egy új oktatási rendszer létrehozására. Miután az új oktatási rendszer létrehozása hosszabb időt igényel, a Pedagógusok Szakszervezete a következő azonnali kormányzati intézkedéseket tartja szükségesnek:

– Az intézményekre, azok dolgozóira jogokat és kötelezettségeket csak jogszabály állapíthat meg. A jogszabályok előkészítésébe vonják be az érdekképviselői szervezeteket. A jogszabályok bevezetéséhez álljon rendelkezésre kellő idő.

– Állítsák vissza az intézményvezetők munkáltatói jogát. A szakképzési centrumokban garantálja törvény a tagintézmények szakmai önállóságát, a tagintézmény-vezetők munkáltatói jogát. Minden intézménynek – akkor is, ha szervezetileg nem önálló – legyen költségvetése, s e felett rendelkezési jog illesse meg az intézmény vezetőjét, a szakképzési centrum tagintézmény-vezetőjét.

– Válasszák szét a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat az állami ellenőrzés rendszerétől, állítsák fel újra a pedagógiai-szakmai szolgáltató intézményeket.

– Szüntessék meg a pedagógusok – törvényben elrendelt – intézményben

való benntartózkodásának kötelezettségét, az ún. kötött munkaidőt.

– Állítsák vissza a pedagógusok egyénes kötelező óraszámát. Garantálják, hogy ugyanazon illetményért azonos óraszámban kelljen tanítani vagy foglalkozásokat tartani. Oldják meg a többlettanítás díjazását.

– Kötelezni kell az állami intézményfenntartót a megüresedett, jogszabályban előírt álláshelyek betöltésére.

– Szüntessék meg a Mesterpedagógus és Kutatótanár fokozatba soroltak munkaidő-kedvezményét. Szakértői és szaktanácsadói feladataikat önként, külön díjazásért lássák el.

– Az állami ellenőrzés feladataiban a pedagógus önként, saját elhatározásából vegyen részt. A részt vevő szakértőt fizesse meg az állam. Saját intézményében ne láthasson el senki állami ellenőrzéssel kapcsolatos feladatokat.

– Garantálja törvény, hogy az intézményi önértékelés rendszerének a kidolgozása az intézményi önállóság része. A pedagógusok munkájának megítélése legyen része a partneri kapcsolatnak.

– Töröljék el az etikai kódex alkalmazásának kötelezettségét.

– A pedagógusok munkája nem lehet eredményes, ha nincs kellő számú, jól megfizetett, nevelő- és oktatómunkát közvetlenül segítő, ügyviteli, kisegítő és egyéb munkakörökben foglalkoztatott személy az intézményekben. Nem halasztható tovább ezért az e területen dolgozók bérezésének azonnali rendezése.

A PSZ kitar a tanítás és a tanulás szabadsága mellett

A Pedagógusok Szakszervezete – a kormánnyal való tárgyalások során – a pedagógusok társadalmi megbecsülése, a tanítás szabadsága és a tanuláshoz való szabad hozzáférés érdekében lépett és lép fel a jövőben is.

TANÁRFIGYELŐ PÖCS-ÖK

Egyes pedagógusok ingyenes többletmunkájával, mindenki megfélemlítésével

Pedagógus Önértékelési Csoportok alakulnak az iskolákban, a tanárok két évente egymást osztályozzák majd, de a szülők is kapnak kérdőívet. A pedagógiai-szakmai ellenőrzéshez, vagyis a tanfelügyelethez kapcsolódva bevezetik az intézményi önértékelést is, amelynek célja a kiemelkedő, illetve a fejleszthető területek meghatározása. Az Oktatási Hivatal által kidolgozott, az „önértékelési standardokat” tartalmazó kézikönyvek már elérhetőek az interneten, a bevezetésükhöz szükséges rendeletmódosításokat viszont még nem fogadták el.

A kézikönyvek ugyanazokra az elvárásokra épülnek, mint a külső szakértők által végzett tanfelügyelet, a standardokat sajátos elvárásokkal, intézményi célokkal is ki lehet egészíteni. Az önértékelésnek három szintje van: az intézmény, a vezető és a pedagógus. Az ötéves önértékelési programot az intézményvezető dolgozza ki: öt a kinevezés utáni második és negyedik évben, a tanárokat pedig két évente értékeli.

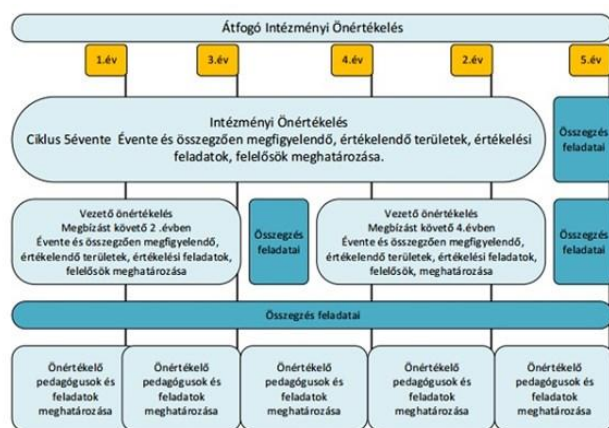
Az önértékelést végző Pedagógus Önértékelési Csoportok, vagyis PÖCS-ök elnevezése elég szerencsétlenül sikerült. Ezeknek az „alakulatoknak” a feladata lesz az éves önértékelési terv elkészítése és feltöltése az Oktatási Hivatal által működtetett online felületre, az önértékelés előkészítése és megtervezése, a tanárok, szülők, diákok tájékoztatása, az önértékelésbe bevont pedagógusok felkészítése és támogatása. Az értékelésben részt vevő tanárok szintén az online felületre viszik fel a tapasztalataikat, és ide kell feltölteniük az értékelteknek a saját önértékelésüket is.

Mit néznek az önértékelés során?

Az önértékelés alapját ugyanazok a területek és kompetenciák adják, amelyeket a pedagógusminősítés során vizsgálnak. Az általános iskolák számára készült kézikönyv szerint ezek a pedagógiai módszertani felkészültség; a pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz szükséges ön-reflexió; a tanulás támogatása; a tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése; a közösségfejlesztés, nyitottság és esélyteremtés; a pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése; a kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás; illetve az elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért. Számít például, hogy a tanár mennyire neveli a diákokat önálló gondolkodásra, célszerűen használja-e az online és digitális eszközöket, fenn tudja-e tartani a diákok érdeklődését, ki tud-e alakítani egy pozitív, bizalommal teli légkört, képes-e hatékonyan fejleszteni a hátrányos helyzetű vagy sajátos nevelési igényű diákokat is, figyelembe veszi-e a diákok eltérő társadalmi vagy kulturális hátterét, egyértelműen és érthetően kommunikál-e, alkalmazza-e a legújabb tudományos eredményeket.

Az értékelést végzők beülnek az órákra

Az önértékelés tartalmaz dokumentumelemzést, megfigyelést, interjúkat és kérdőíveket. Megnézik a tanfelügyelet és az intézményi önértékelés pedagógusra vonatkozó értékelőlapjait, a tanmenetet, a tematikus, az óra- és a más foglalkozásokhoz készült terveket, a naplót és a tanulói füzeteket is. Az értékelést végzők beülnek az órákra, foglalkozásokra, és elbeszélgetnek a tanárral, illetve az intézményvezetővel. Az eredmények alapján a tanároknak a vezetővel egyeztetve két évre szóló egyéni önfejlesztési tervet kell készíteniük.

4. sz. ábra. Az átfogó intézményi önértékelés ötéves programjának ajánlott szerkezete

Forrás: Oktatási Hivatal

A PÖCS-ök már több iskolában megalakultak: a Hívatlanul Facebook-csoportban írt egyik komment szerint eddigi tevékenységük abból állt, hogy kérdőíveket küldtek a szülőknek, amelyekkel egy-egy tanárt kell „osztályozniuk” egytől ötig. Ugyanakkor van, ahol már azt is beosztották, kit mikor fognak ellenőrizni – a tantestület háromnegyedét ebben az évben. Nem mindenki ilyen lelkes: az egyik tanár azt írta, az ő intézményvezetője csak legyintett, és megvonta a vállát. Egy másik pedagógus szerint „ezzel is pontosan ugyanaz a baj, mint a többi intézkedéssel: a PÖCS felülről ráerőltetett, bürokratikus, átgondolatlan kényszer – egyes pedagógusok ingyenes többletmunkájával, mindenki megfélemlítésével”.

A kérdőíveket szintén az online rendszerben kellene elérhetővé tenni, de szükség esetén papíron is ki lehet tölteni őket. Az eredményeket, amelyeket egyébként a tanfelügyelők is figyelembe vesznek, mindenképpen fel kell majd vinni a rendszerbe. A szülői kérdőívek mellett lesz önértékelő – ezt az adott tanárnak kell kitöltenie – és munkatársi kérdőív is.

A diákokon kívül mindenki kap kérdőívet

A szülőknek kiküldöttben olyan témák szerepelnek, mint a tananyag követhetősége, az igazságos és rendszeres számonkérés, a házi feladatok ellenőrzése, a korrepetálásra való hajlandóság, a közösségépítés vagy a diákok véleményének a meghallgatása. Kérdés az is, hogy mennyire hiteles és példaadó az adott pedagógus, illetve hogy a diák mennyire motivált, és szereti-e az órákat.

A tanároknak a kollégájukat többek között az alapján kell értékelniük, hogy mennyire ismeri a Nemzeti alaptanterv szerinti tanügyi követelményeket, áttekinthetőek-e a beszámolóik, alapos-e a dokumentációja, nevelési kérdésekben konzultál-e velük, szervez-e a diákoknak szabadidős programokat, örömmel tanít-e, szakmai vitákban nyitott és toleráns-e, képezi-e magát, vannak-e új kezdeményezései. Az önértékelő kérdőívben is hasonló kérdések szerepelnek, a tanároknak pedig a diákokkal, szülőkkel, kollégákkal való kapcsolatukat is értékelniük kell. Forrás: eduline.hu

ÓVODAPEDAGÓGUSOK TILTAKOZÁSA

Létezhetünk-e hosszú távú gondolkodás, szolidaritás, szakmaiság és felelősségérzet nélkül? Várjuk azoknak a kollégáknak, szülőknek, támogatóknak az aláírását, akik még tenni szeretnének valamit a gyerekeik jövője érdekében.

Nyílt levél – mert az oktatási kormányzathoz hiába fordulnánk – a magyar társadalomhoz

A zuglói Bóbita Óvoda alulírott óvodapedagógusai, határozott tiltakozásunkat fejezzük ki az oktatási kormányzat által kötelezően előírt önértékelési rendszer ellen.

Nem tudunk azonosulni a BECS (belső önértékelési csoport) által elvégzendő feladatokkal – nincs rá se időnk, se energiánk.

Ez az eljárás a kollégák közreműködésére számító besúgórendszert kíván felépíteni. Etikátlan és szakmailag is elfogadhatatlan, hogy egymás bírálatára kötelezzen bennünket. Sokéves együttműködésen alapuló, akár baráti, akár kollégális kapcsolatokat kívánnak ezzel tönkretenni, a kollektívákat megosztani.

Az egész rendszer túlszabályozott, sérti a pedagógusok személyiségi jogait.

A szülői kérdőívek 80 százaléka olyan kérdéseket tartalmaz, melyekben a szülő nem kompetens – ez a pedagóguskollégák által kitöltendő kérdőívekről is elmondható.

Online kérdőív – csak jeleznénk, hogy vannak még olyan családok, ahol ez nem elérhető, mint ahogyan a hétvégi étkezés sem, vagy egy normális otthon.

Nem kívánunk együttműködni egy olyan rendszerrel, melynek nem fontos a gyermek.

Rendelkezünk saját minőségbiztosítási rendszerrel, jól bevált, nem kísérleti anyag!

Tájékoztatjuk Önöket, hogy mi a diplománkkal arra esküdtünk fel, hogy a 3–6 éves korosztályt, az egyéni képességeikhez képest, életkoruknak megfelelően fejlesszük. Sajnos erre lassan már nincs időnk! A mi munkánk állandó odafigyelést, felkészülést igényel, s nem az indikátorok száma és megfeleltetése fogja meghatározni a gyakorlati tevékenységünket. Rengeteg pluszórát adunk a saját időnkéből az óvoda és a gyerekek érdekében, hagyják meg a kedvünket az egymás közötti tapasztalatcseréhez.

A minősítés a vezető dolga. Egy jól működő minőségbiztosítási rendszer soha nem lehet központilag előírt, s ezáltal hatékony sem. A minőségbiztosítás az intézmény dolga, saját szempontrendszer, specifikusság alapján.

Önök újra megkérdőjelezi az intézményvezető kompetenciáját. Megkérdőjelezi az elhivatott kollégák több évtizedes szakmai munkáját. Olyan pluszmunkát kívánnak, melyre jó érzésű ember, ha nyugodtan akar aludni, csak NEM-et mondhat. Mert Ők, MI vagyunk azok, akik vásárra visszük a bőrünket. Azok a hétköznapi óvodapedagógusok, akikről Önök a legtöbb esetben elfelejtik, hogy mi is pedagógusok vagyunk.

A félreértések elkerülése végett: nem a tanfelügyeletől félünk, hiszen

nálunk a mai napig működik egy jól kidolgozott minőségbiztosítási rendszer: a vezetők látogatják a foglalkozásokat – van önértékelés, vezetői értékelés, partneri elégedettségmérés. Rendszeresen járunk egymás csoportjaiba hospitálni – bár mi nem az indikátorok jelenlétét figyeljük meg egy kollégánál, hanem jó gyakorlatokat szerzünk. Házi bemutatókat szervezünk, tartunk kerületi és fővárosi bemutatókat, szakmai napot a szülőknek, fenntartónak. Mi ez – ha nem minőségbiztosítás?

Az egyedüli fontosság az Önök értékrendjében a papírmunka, és Önöknek szinte mindegy is, hogy ez valós, előre-mutatató szakmai munka eredménye-e, vagy csak egy jól megfogalmazott, ledokumentált anyag.

Reméljük, vannak még rajtunk kívül is kételkedők, akik nem hisznek az egységesített nevelés-oktatás, ellenőrzés mindenhatóságában. Reméljük, hogy vannak még összetartó nevelőtestületek, tanteszületek, bár tudjuk, hogy kevesen.

Bízunk benne, hogy nem jutunk el addig, amikor már nem lesz kit minősíteni, tanfelügyelni, mert a kiváló pedagógusok olyan gyorsan hagyják el a pályát, hogy Önök szinte észre sem veszik.

Bízunk benne, hogy más is mer szólni, s tudjuk még együtt mondani: ELÉG VOLT!

Budapest, 2015. 09. 23.

A BUDAÖRSI ILLYÉS GYULA GIMNÁZIUM NYILATKOZATA

Mi, a budaörsi Ilyés Gyula Gimnázium alábbi tanárai tiltakozunk a Nemzeti Pedagógus Kar Elnöksége által jegyzett etikai kódex tartalma és szellemisége ellen.

Büszke, gondolkodó értelmiségiként elfogadhatatlannak tartjuk, hogy viselkedésünket, öltözködésünket, magánéletünket hatalmi szóval szabályozzák!

Pedagógusként ragaszkodunk ahhoz, hogy tanítványainkkal lelki kapcsolatba kerüljünk! Nem oktatógépek vagyunk, hanem érző és értő emberek, tanítványainkkal partneri, olykor baráti kapcsolatban kívánunk maradni!

Jól emlékszünk az önbírálat hivatalos gyakorlását, valamint az egymás viselkedéséről szóló jelentéstételt etikai normaként kezelő korszakra, és nem vagyunk hajlandók részt venni ennek feltámasztásában!

Felnőtt, önálló állampolgárok vagyunk, morális kérdésekben saját jogunkon hozunk döntéseket, nem egy testület tagjaiként!

Az etikai kódex megalkotását ugyan törvény írja elő, annak tartalmát és szellemiségét viszont szabadon alkotta meg egy csoport, amelynek etikai alapú szabályozásra sem képesítése, sem felhatalmazása nincsen. Ezért számunkra egyetlen etikus viselkedés lehetséges:

Az etikai kódex tartalmát és szellemiségét elutasítjuk!

LASSÚ REAGÁLÁSÚ HADTEST

Új rovatot indítunk a Pedagógusok Lapjában, amelyben a pedagógusok hozzánk érkezett vagy az interneten fellelhető reagálásait közöljük egy-egy, a magyar közoktatásban beérett vagy beérni készülő kormányzati intézkedésről. Sokáig gondolkodtam rajta, hogy a rovat mottójául József Attila Eszmélet című verséből válasszam a „nyirkos cementfalak között képzelhetsz egy kis szabadságot” sort, vagy A tanú című filmből Virág elvtárs mondatát: „Tudja, Pelikán elvtárs, egyszer majd kérni fogunk magától valamit.” A döntést olvasóinkra bízom. Kérem, írják meg, önök szerint melyik a találóbó. Az alább olvasható levelet a Facebookon tették közzé, írója névtelenségbe burkolózik. A kommentekből úgy tűnik, mégis sokak szívéből szólt.

M. I.

Nyílt levél a pedagógus-életpályamodell megálmódóinak és megszavazóinak

35 éve a pályán lévő óvó néni vagyok, aki imádja a munkáját, és soha, egy percig sem akart mással foglalkozni. Volt, amikor az is szóba került, hogy legyek vezető, de arra sem voltam hajlandó, hiszen én azért léptem erre a pályára, mert imádom gyerekekkel foglalkozni, terelgetni, taníttatni őket szépre, jóra, emberségre. Amikor behozták, hogy 40 ledolgozott év után a nők elmehetnek nyugdíjba, bár egészségem már enyhén szólva nem a régi, csak nevettem a dolgon, és azt mondtam, hogy ugyan már, de hogy maradnék én otthon. Majd ráérek akkor, amikor elérem az öregségit, vagy ha, ne adja az ég, az egészségem akkorát romlana, hogy nem bírnám tovább ellátni a munkámat.

És ekkor önök kitalálták, hogy a pedagógusoknak életpályamodellre van szükségük. Eleinte persze, sok-sok kollegámmal együtt örültem neki én is, hiszen maga az ötlet egyáltalán nem ördögtől való, sőt...

Aztán lassan kezdett körvonalazódni a helyzet. Megemelik a bérünket, ami 2002 óta mit sem változott. (Nem úgy az árak!) 34 százalékot kapunk. Ez kb. fedezi az infláció mértékét, de persze hurrá, nagyon örültünk ennek is. Aztán kiderült, hogy na nem most rögtön, hanem majd csepegtetve, minden évben 2x emelnek rajta, így 2017 végéig érjük el az előírányt. Na jó, persze, így is örültünk neki, mert végre mégiscsak történik valami, bár a helyzet ettől nem lett sokkal jobb, a pedagógusok még így is a magyar értelmiség egyik legkevésbé megbecsült rétege maradt.

Természetesen semmi nincs ingyen, legalábbis a „butuska, de szorgalmas” (*Klinghammer István*) „keményen dolgozó kisembereknek” (*Rogán Antal*). Lassan megtudtuk azt is, hogy mit várnak érte cserébe. Hát először is, mindenkit Ped. 1-be soroltak (pedagógus 1), kivéve a gyakornokokat. Értsd ez alatt, hogy ugyanabba a kategóriába került a 3-4 éve a pályán lévő, kezdő pedagógus, mint az a „vén róka”, akinek 2-3 diplomája, 38-40 éves munkaviszonya, rengeteg tapasztalata, iskolája van (pedagóguséknál hét évente kötelező egy legalább 120 órás tanfolyam, iskola, továbbképzés... elvégzése), és sok-sok publikációt, bemutatót, előadást tudhat maga mögött. Emellett megemelték a

munkaidőnkét, eltörölték a túlórákat (mármost dehogy a túlórákat, csak annak díjazását), és egyre több adminisztrációt varrtak a nyakunkba.

Majd következett a portfólióírás, ami belépő a minősítéshez. Erre azért van szükség, hogy Ped. 1-ből Ped. 2-be kerülhessen az ember lánya/fia. Már eleve azt sem értettem, hogy miért feltételezik, hogy minden pedagógusnak van otthon számítógépe, és ért is hozzá. Ha nincs, ki kötelezheti rá, hogy vegyen? Ki kötelezheti arra, hogy megtanulja használni? Hogy megtanuljon feltölteni, PDF-be formázni, a szövegszerkesztőt használni, prezentációt készíteni és még sorolhatnám. Mi köze ennek egy óvónő munkájához? Maga a portfólió megírása rengeteg szabadidőmet rabolta el, mert természetesen nem arról van szó, hogy kapunk rá mondjuk fél-egy évet, hanem amikor megnyitják a felületet, onnantól kezdve van rá lehetőség, egy meghatározott ideig. Mivel megfeleltem a kritériumoknak (pedagógus-szakvizsga, legalább 14 év gyakorlat), és úgy gondoltam, hogy azzal, amit én már letettem az asztalra, nem szeretnék Ped. 1-ből nyugdíjba menni, így minden ellenérzésem ellenére belevágtam.

Na, ekkor szembesültem azzal, hogy mit vállaltam. Minden átgondolatlan, kialakulatlan, kiforratlan, elnagyolt. Kérdéseket feltenni csak mailben lehet, amire hol kaptunk választ, hol nem. Ha válaszoltak, akkor sem biztos, hogy használhatóan, érdemben. Igyekeztünk személyesen és különböző fórumokon egymást segíteni. Ki erre talált választ valahol, ki arra. Ha senki nem talált, próbáltuk kitalálni, hogy önök mire gondolhattak. (Csak zárójelben jegyzem meg, hogy ez a szervezetlenség később sem sokat változott. A nálam később író kollégáim szintén sokat kínlódtak emiatt.) Jellemző, hogy a mai napig nem tudom, hogy jól írtam-e meg a portfóliómat, vagy önök egészen másként gondolták. Pedig, ha majd a minősítesemre kerül sor, akkor legnagyobb súllyal a portfólió és annak megvédése számít bele az eredménybe. Igen a portfólió, a nyolc kompetenciával és 77 indikátorral, amiről azelőtt még csak nem is hallottunk. Nem, nem az számít elsősorban, hogy a csoportomban

hogy érzik magukat a gyerekek, hogyan foglalkozom velük, hogy fejlesztem őket, miként szeretem és nevelem, hanem az, hogy mit írtam le. Az írás rengeteg időt és energiát örlött fel. Minden szabadidőmet ezzel töltöttem, a családommal szinte megszűnt a kapcsolat. Munka után, előtt, hétvégén erről szólt az életem, így lassan már nemcsak az én idegeimre ment, hanem az övékére is. De megúsni ezt csak annak lehet, akinek már nincs a nyugdíjig tíz évnél több hátra, és „vén fejfel” megelégszik azzal, hogy szegyen szemre, egy ledolgozott élet után Ped. 1-ből menjen nyugdíjba. (Természetesen nem az ő szegyéne.)

Persze, elkészültem vele, időben feltöltöttem (volt, amit segítséggel, hiszen én sem vagyok egy számítógépes guru), és kissé megkönnyebbültem. Ám be kell vallanom, hogy nem járt át semmiféle jó érzés, ami általában a jól elvégzett munka után szokott, hiszen a véleményem közben mit sem változott. Változatlanul azt éreztem, hogy fölösleges időpocsékolás volt az egész, természetesen azt leszámítva, hogy januártól ideiglenesen Ped. 2-be kerültem, magasabb bérbesorolással. Igen, ideiglenesen, mert majd, amikor kijönnek minősíteni, akkor dől el minden. Ha ugyanis nem felelek meg, akkor visszaminősítenek Ped. 1-be. Akkor aztán két év múlva újra megpróbálhatom, persze akkor már nem ingyen. A minősítési eljárás díja a mindenkori minimálbér 70 százaléka. Mi történik, ha akkor sem sikerül? El lehet menni a pályáról. Igen, ilyen egyszerű. És itt újra kiemelném, hogy a minősítés leglényegesebb része önök szerint az, hogy mit írtam le a portfóliómban.

Portfólióm feltöltése után egy kicsit lenyugodtam, hiszen a minősítésseljárásra ráérek majd 2017 elején jelentkezni. Azt gondoltam, hogy most majd egy ideig nyugodtan dolgozhatok, és a megnövekedett adminisztrációt leszámítva minden figyelmet a gyerekeknek szentelhetem. Aztán, mint derült égből villámcsapás, augusztus 25-én kaptam egy értesítést, miszerint idén ősszel várhatóan tanfelügyeleti ellenőrzést kapok.

(Folytatás a 7. oldalon)

LASSÚ REAGÁLÁSÚ HADTEST

(Folytatás a 6. oldalról)

A dátum azért lényeges, mert a 20/2012. (VIII. 31.) Emmi-rendelet szerint: 1. Július 20-áig az Oktatási Hivatal elkészíti a következő naptári évre szóló ellenőrzési tervet. 2. Július 31-éig az Oktatási Hivatal az informatikai rendszer révén értesíti az ellenőrzési tervbe fölvetett pedagógusokat, intézményvezetőket és intézményeket. Summa summarum ahhoz, hogy idén ősszel ellenőrizzenek, tavaly július 31-éig kellett volna értesítést kapnom. Tehát nemhogy idén, de még jövőre sem jöhetnének hivatalosan. Persze, ki vagyok én, hogy ezt szóvá tegyem? Önök akkor lépik át a saját maguk által előírt szabályokat, amikor akarják, de merném én azt mondani, hogy „bocs, most nem alkalmas”...

Természetesen, megint nem – csak úgy – hőzöngők. Azok a dokumentumok, amik a tanfelügyeleti ellenőrzéshez kellenek, még el sem készültek. A nyári szabadságolások után visszatérve beindítottuk a tanévet, beszoktattunk, visszaszoktattunk, mert nekünk, önökkel ellentétben, még mindig a gyerekek a fontosak. Ezért csak most, szeptember közepén jutottunk el oda, hogy megalakuljon a PÖCS. Kéretik nem mosolyogni és nem felszisszenni! Ez egy teljesen hivatalos, igazi, pedagógusoknak való mozaikszó (Pedagógusok Önérté-

kelő Csoportja), mely bár nem mi találtuk ki, mégis jól tükrözi, amit gondolunk az egészről. A PÖCS feladata, hogy kidolgozza az intézmény önértékelő rendszerét, a pedagógusok teljesítményértékelési rendszerét, az intézményi elvárásokat, a belső ellenőrzést, és még sorolhatnám.

Azt eddig is tudtam, hogy mindenkit frusztrál ez az egész helyzet, ellenérzéseket, elutasítást vált ki a pedagógusok nagy részéből (én személy szerint nem is ismerem olyat, aki egyetértene vele), de eddig azt hittem, hogy főleg az idősebb korosztály az, aki felháborodik azon, hogy megkérdőjelezi az egész eddigi munkáját, iskoláit, gyakorlatilag az egész eddigi pályáját. Azt azonban álomban sem gondoltam, hogy a fiatalok is ilyen mértékig kikészülnek tőle. Konkrétan két fiatal kolléganőm mondta most a PÖCS kapcsán, hogy elege van. Egyikük azt kérte a vezetőnkől, hogy tegye át pedagógiai asszisztens munkakörbe, másikuk pedig közölte, hogy az önértékelési kézikönyvet olvasva úgy gondolja, hogy mégsem alkalmas erre a pályára, ezért valami mást fog tanulni, és itt hagyja az egészet. Hozzáteszem, két értelmes, ügyes óvó néniről beszélünk. Csak halkan kérдем, tényleg ezt akarták, ez volt a céljuk a pedagógus-pályamoddell? Ha igen, akkor elérték, de ha nem,

akkor talán még mindig nem késő változtatni.

Szóval én most itt tartok, és várom a tanfelügyeletet. Illetve, mit is beszélek! Dehogy várom! Most jutottam el arra a pontra, hogy ha valaki azt mondaná, hogy a holnapi nappal elmehetek nyugdíjba, egy percig sem gondolkoznék. Venném a kalapom, és agyó, portfólió, minősítés, tanfelügyelet, adminisztráció, pedagógus-életpályamoddell! Aztán valószínűleg igen gyakran visszajárnék legalább látogatóba, mert az igazi munkám, a gyerekek, a kollégák meg a szülők, bizony nagyon hiányoznának.

Befejezésként még annyit, nem az ellen berzenkedem, hogy valamit pluszban le kell tenni az asztalra, hanem az ellen a rengeteg fölösleges irkálás ellen, ami értelmetlen, csak a szabadidőnket terheli, de közben nem ad sem többet, sem semmi pluszt a gyerekeknek.

Ha egyszer végre egyeztetnének velünk is, mielőtt a fejünk fölött döntenek, esetleg rádöbbenének, hogy sok használható, jó ötletünk van, tudunk együttműködni, és közösen megalkothatnánk egy igazi pedagógus-életpályamoddelt, egy olyat, amelyik nem elriaszt a pályától, hanem doppingol, és jobb teljesítményre ösztönöz.

MEGHÖKKENTŐ PISA-TESZTEREDMÉNYEK

Harmincnégyből a harmincadik helyen végeztek a magyar diákok az internetes szövegértést mérő teszten, sokan bele sem kezdtek a feladatokba. Az élen ismét csupa ázsiai ország végzett. A most megjelent statisztikát még a 2012-es PISA-felmérések alapján készítették el. A tesztek során azt mérték, hogy a 15 évesnél idősebb tanulók számítógépes ismeretei mennyiben függnek össze a szövegértési és természettudományos alapképességekkel. Emellett először mérték fel a diákok úgynevezett digitális szövegértési képességeit – utóbbin a magyar gyerekek rendkívül rosszul teljesítettek, alulról a nyegedikek, a 34 OECD-országból a harmincegyedik lettek.

Nem váltja ki a tanárt a számítógép

A Kölkönet.hu szerint azért tartott ilyen sokáig kiadni az eredményeket tartalmazó kötetet, mert magukat a szakértőket is meghökkentette az eredmény. A tesztek alapján ugyanis kiderült: nem lettek jobbakk azoknak a tanulóknak a matematikai, természettudományos készségei és a szövegértése sem, akiket infokommunikációs eszközök segítségével tanítottak. Sőt a matematikai teljesítmény egyenesen romlott azokban az iskolákban, ahol az egy tanuló jutó legtöbb számítógépet használták 2003 és 2012 között.

Az eredmények alapján megállapítható, hogy azok a diákok, akik időnként használnak számítógépet (akár otthon, házi feladat-íráshoz, akár iskolában), jobban teljesítettek, mint azok, akik egyáltalán nem, vagy csak ritkán dolgoznak számítógépen.

Ahogy azonban egyre intenzívebbé válik a számítógép-használat, úgy romlik a diákok matematikai és szövegértési teljesítménye is. A magyarázat valószínűleg az, hogy sok iskolában a tanárok a munkájuk túl nagy részét bízzák a gépekre, de egy felkészült pedagógust nem lehet programokkal helyettesíteni. Emellett könnyeb-

ben elterelődik a diákok figyelme, amikor számítógépen kell dolgozniuk, hiszen csak egy kattintásra van a tananyagnál jóval érdekesebb Youtube vagy Facebook.

A magyar diákok különösen rosszul teljesítettek az úgynevezett digitális szövegértési teszten.

Általában ugyanazok a diákok teljesítettek alul ezen a teszten, akiknek a szövegértéssel is problémáik akadtak. Magyarországon évek óta folyamatosan romlik a diákok teljesítménye a szövegértéstezteken, a 2014-es felmérések alapján már a diákok 20 százaléka tekinthető funkcionális analfabétának. A szövegértés mellett az interneten való tájékozódás nehézsége arra is utal, hogy nem megfelelő a diákok térérzékelése vagy szervezési készsége sem.

A magyar diákok között különösen sokan voltak, akik bele sem kezdtek a digitális feladatba. Az OECD-országokban átlagosan 9 százalék volt ezen tanulók aránya, míg Magyarországon 20 százalék. Igaz, ezt magyarázhatja a motiváció hiánya vagy az, hogy technikai okokból nem indult el a program.

Forrás: Origo.hu

(VISSZA)HÚZÓS INFORMATIKAOKTATÁS?

A meglévő eszközök inkább a tanítás, mint a tanulás szolgálatában állnak

Szeptemberben két sokkoló hír is megjelent az oktatás és az informatika közötti kapcsolatról. Az első a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) globális jelentéséből derült ki, eszerint a rendszeres iskolai számítógép-használat nem javítja a diákok teljesítményét, és általában rosszabb iskolai eredményekkel van összefüggésben. A másodikat *Deutsch Tamás* miniszterelnöki megbízott az Informatikai, Távközlési és Elektronikai Vállalkozások Szövetségének (IVSZ) Menta 2015 Konferenciáján tette közhírré: a fejlődés motorja a digitális iparág lesz, az internet nem pusztán szórakoztató felület, de az oktatás, a szolgáltatások, a gazdaság számára is nélkülözhetetlen. A két hír között mintha ellentét feszülne. Erről, és a magyar informatikaoktatás gondjairól beszélgetünk *Bánhidi Sándornéval*, az Informatika-Számítástechnika Tanárok Egyesülete (ISZE) főtítkárával, *Fülöp Márta Mariannal*, az ISZE elnökével és *Kőrösné dr. Mikis Mártával*, az ISZE tiszteletbeli elnökével.

– **Mi lehet a két hír között feszülő ellentét oka?**

– Az InternetKon témában elmondottak egy széles körű társadalmi megbeszélés alapján született információ alapulva derültek ki, bíznak a magyar IT- (information technology, informatika) fejlesztésben és fejlődésben. A GDP-mutatók a hazai IT-szektor erejét, munkaerőpiaci szerepét igazolják. Így ezek fontos jelzések nekünk, tanároknak is, akik részt vettünk az „InternetKon”-megbeszéléseken. Az ellentmondás érzetét az kelti, hogy a nemzetközi kutatásról beszámoló informátor nem beszélt az összefüggésekről, adatokról.

– **Lehet, hogy az OECD-jelentés csak kiragadott részlete egy nagyobb felmérésnek? Ha igen, az mit tartalmaz?**

– A digitális iparág, az IT-szektor valóban hazánk húzóereje, ezt a tényt statisztikai adatok bizonyítják. (Fontos lenne a magas szinten képzett informatikusok utánpótlása, a hírek szerint már most legalább 10 ezer informatikai szakember hiányzik. Ennek javítására a köznevelési rendszer nem ad esélyt. Az interneten felkapott OECD-hír, miszerint a digitális esz-

közők oktatási használata rosszabb iskolai teljesítményt eredményez, a média által kiragadott mondat a háttér-információk ismerete nélkül, pánikkeltési felhanggal. A PISA-eredményeket (amiben Magyarország sem jeleskedik) nem tanácsos összehasonlítani az internethasználattal. A közlemény szerint ugyanis hazánk diákjai az iskolában átlagosan fél órát töltenek online (naponta? hetente?) valószínűleg a még épp fellelhető informatikaórán, amely rövid idő talán feladatmegoldásra sem elég, nemhogy a jelentésben említett „figyelemterelésre”, mint a romló teljesítmények okozójára. A jelentésből nem derül ki az IKT-val jól ellátott országok iskoláinak tanítási/tanulási módszere sem, pedig nem mindegy, hogy a csúcstechnikát milyen környezetben használják, mennyire felkészült pedagógussal és milyen módszertannal – mondja *Kőrösné dr. Mikis Márta* tiszteletbeli elnök.

– **Magyarországon milyen az informatikai oktatás színvonala? Ha összehasonlítjuk a többi országgal, akkor a mi informatikai oktatásunk körülbelül hol helyezkedik el?**

– Az oktatás színvonalát nem ítéldhetjük meg mérés-értékelés nélkül. Erre hivatottak a kompetenciamérések, amelyek évről évre megmutatják minden iskola tanulóinak eredményeit a mért tantárgyakból. Aki bővebben kíváncsi erre, ezen a honlapon olvashat róla: http://www.oktatas.hu/koznevelas/meresek/kompetenciameres/lebojyolitas/2015komp_levelek_utmutatok

Nincs arra vonatkozó adatunk, hogy lenne informatikából egy nemzetközi rangsor, de vannak megmérettetési eredmények, mint az informatikai olimpiák és a hazai versenyek. Például a CEOI (Central-European Olympiad in Informatics), ahol 11 ország 44 versenyzője vett részt, egy magyar tanuló ezüstérmes lett.

Eredményét részletesen a CEOI <https://njszt.hu/neumann/szakmai-kozossegek/tehetseggondozasi-szakosztaly/hir/beszamolo-a-22-kozep-europai-informatik-lapon-talalhatjak>.

Az IOI-ra (International Olympiad in Informatics) 82 országból 311 versenyző jelentkezett, és egy magyar tanuló bronzérmes lett, három pedig a középmezőnyben végzett. Erről a <https://njszt.hu/>

neumann/hir/20140804/beszamolo-a-2014-evi-nemzetkozi-informatikai-diak-olimpiarol-lapon-talalnak-reszleteket.

Az ISZE által szervezett versenyek 14 és nyolcéves műltra tekintenek vissza. Ezekon eddig 80 ezer versenyző vett részt. Minden évben vannak kiemelkedően jól teljesítők, akik nyilván tehetségesek, érdeklődők, de az iskolájukban is jó tanításban van részük. A 2008-as keretantertv jó óraszámfeltételeket biztosított az iskolákban, amit a 2012-es a NAT előírásai ellenére megnyirbált, eltörölte az alsó tagozaton és a 11–12. évfolyamokon az informatikaórákat. Így felére csökkent az informatikaórák száma. Az ennek alapján keletkező eredménytelenség négy év múlva már érzékelhetően jelentkezni fog. Az érettségit megelőző két évben nincs kötelező informatikaóra, így a jelenleg még népszerű, választható érettségi tárgy is elsorvad, az informatika szakokra egyre kevesebb és sekélyebb tudású diák jelentkezik.

– **Milyen a magyar informatikai oktatás digitális eszközökkel való ellátása?**

– Ne csak a központi statisztikákat nézzük, amely a gépek számát mutatja, de amortizációjukat kevésbé. Az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet eLEMÉR elnevezésű kutatása, amelyet önkéntesek végeznek, immár öt éve nyomon követi önértékelésre alapozva az IKT iskolai helyzetét. Érdemes a legutolsó gyorsjelentést elolvasni: <http://ikt.ofi.hu/>

Az infrastruktúra már három éve fokozatosan romlik. Az eszközökről évente az oktatásirányítás feltárt készíti. Ha a darabszámot nézzük, akkor elmondható, hogy megvannak a tárgyi feltételek a tanterv megvalósításához. De ha a gépek korát, tárhelykapacitását, internetkapcsolati (multimédiás) képességét nézzük, akkor látjuk, hogy a tantermek kb. 40 százalékában vannak három-négy évesnél nem idősebb gépek, projektorok, interaktív táblák és wifi. Ezeket a korábbi EU-s forrásokból (TÁMOP, TIOP) pályázat útján szerezték az iskolák. Vagyis a 60 százalékukban nincs megfelelő informatikai eszköz. Ez különösen az általános iskolákra jellemző.

– **Mennyire hátráltatja ez a gyerekeket a tanulásban?**

(Folytatás a 9. oldalon)

(VISSZA)HÚZÓS INFORMATIKAOKTATÁS?

(Folytatás a 8. oldalról)

– Erre vonatkozóan éppen most folyik egy kutatás, amely száz, véletlenszerűen kiválasztott iskolában azt méri, hogy a kerettanterv óraszámcsökkentése és az öregedő géppark hatására mennyire használják a pedagógusok az IKT-t (hardvert és szoftvert) a tantárgyi oktatásban. A széles-sávú internet bővítése a Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Intézet részéről folyamatban van minden iskolában. A nevelés-oktatásban való felhasználás inkább az időkereten és a módszertanon múlik.

– **Milyen gépi ellátottság lenne kívánatos? Ez úgyben mennyire vagyunk elmaradva a világ többi országától?**

– Messze vagyunk még attól, hogy minden tanuló saját tabletet „simogasson”, azt hazavihesse az online házi feladat megoldásához, hogy az említett teljesítményromlást ezzel indokolni tudják egyesek. Az interaktív táblák számában, laptopokban a 2009–2011-es évek némi javulást hoztak (TÁMOP-, TIOP-pályázatok), és egyre több pedagógus készült fel ezek képességfejlesztő használatára. Évente 5 ezer körül van nálunk az IKT-továbbképzésen részt vevők száma. Az ISZE 2011-ben 17 ezer tanárt képezett az interaktív tábla pedagógiai hasznosítására.

Az anyagi forrás meghatározását mi nem tudjuk befolyásolni, de nem csak az eszközökön múlik a jó gyakorlat elterjedése. Az eLEMÉR http://ikt.ofi.hu/ikt/wp-content/uploads/eLEMERES_2015.pdf szomorúan állapítja meg, hogy a meglévő eszközök is inkább a tanítás (pl. prezentáció), mint a tanulás (pl. egyéni vagy páros, személyre szabott feladat megoldása) szolgálatában állnak. A közös alkotómunka, a kreativitás sem jellemző az IKT-használatban.

– **Informatika terén mennyire tehetségesek a magyar gyerekek?**

– A magyar diákok rendszeresen részt vesznek hazai és nemzetközi informatika-versenyeken, -olimpiákon. Ám a sorvadó informatikaoktatás már itt is érezteti hatását. A külföldi megmérettetésekben – bár érmeikkel térnek haza tanulóink – egyre inkább elmaradnak a távol-keleti országok, vagy akár Románia diákjai mögött (ahol az informatikaoktatásnak a közoktatásban súlya van!). Az előző években kb. 30 ezer tanuló tett érettségi ebből a

választható tárgyból, miközben a természettudományos tárgyakból 3-5 ezer között van ez a szám. A tanulók szeretik az informatikát! Vannak sikerek: a Békéscsaba-i *Csongrádi Dávid* <http://www.http-alapitvany.hu/en/node/81> magyar informatikus a világ legjobbjai között van, ezüstérmét szerzett a szakmai világbajnokságon.

– **Az ISZE milyen segítséget tud nyújtani számukra?**

– Az ISZE kiváló, akkreditált Tehetségpontot és Mentor Tehetségsegítő Tanácsot üzemeltet. Tehetségprogramjainkat az alkalmazói informatika- és programozói versenyek szervezése mellett tehetségfejlesztő szakkörök formájában kínáljuk az iskolák számára. Ezek központi, az ISZE Oktatótermében megvalósított, iskolán kívüli szakkörök, illetve iskolákba kihelyezett ISZE-szakkörök formájában valósulnak meg. Úgy a központi, mint a kihelyezett szakköri programok esetében egy-egy programba több iskola diákjait vonjuk be. Tíz, a Génius és a Tehetséghidak programokban bejegyzett, 30–60 órás tehetséggondozó „jó gyakorlat” szakköri programmal rendelkezünk. Ezeket már több iskola is átvette, és mentorálásunk mellett sikeresen adaptálta helyi körülményeihez, majd vezette be tanítási-tanulási gyakorlatába.

Külön öröm számunkra, amikor azt tapasztaljuk, hogy innovációs munkánk a tehetséggondozó hálózatban másokat is innovációra serkent. Ez több tehetséggondozó jó gyakorlatunkkal is megtörtént. Iskolák által átvett és adaptált programjainkból jó, helyi gyakorlatok jöttek létre, amelyekből már újabb jó, önálló gyakorlatok lettek.

Tehetséggondozó programjaink az informatikai ismeretek bővítésére, mélyítésére és dúsítására irányulnak; tantárgyakon átvélő módon mutatják meg az alkalmazói informatika fontosságát, szükségességét. Programjainkban hangsúlyosan szerepel az informatikával történő fejlesztés; az informatika, az alkalmazói szoftverek, a modern tanulási környezetek nyújtotta lehetőségek megmutatása. Meghatározó módon figyelünk az esélyegyenlőség, az infokommunikációs akadálymentesítés, az egyetemes tervezés kérdéseire is. Bemutatjuk, hogy az informatika az egyetemes tervezés jegyében milyen megoldásokat tud nyújtani a kü-

lönböző felhasználói csoportok (gyenlálók, nem látók, szintévesztők, halláskárosultak, mozgáskárosultak, diszlexiások, diszkalkuliások stb.) számára. Programjaink felkészítik a tanulókat az elektronikus biztonság széles körű ismeretére, és a témában az alapszinttől a professzionális szintig nyújt elmélyülési lehetőségeket. Készülnek az általános iskola alsó tagozata, felső tagozata, a gimnáziumok, a szakközépiskolák, a szakiskolák diákjai számára is. Tehetséggondozó programjainkban sikeres diákok számára biztosítjuk, hogy bekapcsolódhassanak a diákmentori hálózatunkba, és diákmentorként segíthessék kisebb társaikat. A diákmentori hálózatban kiemelkedő munkát végeznek a felsőoktatási hallgatók, az informatikai OKJ-képzésekben tanulók mellett a középiskolás diákmentorok is.

A programokba bevont diákok számáról, különböző statisztikákról, tehetséggondozó hálózatunkról a www.isze.hu Tehetségpont és Tehetségtanács menüpontjainál lehet tájékozódni. Tehetségkiadványaink az Inspiráció menüpontonál érhetők el. Folyamatosan figyeljük tehetségeseink fejlődését. Számon tartjuk „felfedezettjeinket”, akiket szakterület szerint szerveződött, országos hatókörű Tehetségsegítő Tanácsként magunk is javasolunk különböző megmérettetésekre – mondja Fülöp Márta Marianna, az ISZE elnöke, tehetségfejlesztési szakértő.

– **Ha az ISZE beleszólhatna, hogyan erősítené az informatikát?**

– A NAT-ban benne van az informatikai követelmény „Digitális kompetencia” néven. Az új Nemzeti alaptanterv szövege a kormány 2012. május 16-ai jóváhagyását követően, a Magyar Közlöny június 4-ei számában jelent meg. Az ISZE ezt véleményezte, és támogatta.

A NAT alkalmas lenne arra (l. pl. a részletezett követelményeket), hogy a diákokat felkészítse a digitális tudásra, IKT-alkalmazásra. A tartalmak megvalósítására a kerettanterv szolgálna. De ha nem kap tanórát, ha az óraszámcsökkenés miatt a tanár elhagyja az iskolát, teljesíthetetlenek a követelmények. A többi tantárgynak NEM az a feladata, hogy informatikai követelményeket tanítson – nincs is meg hozzá a személyi/tárgyi feltétele, hanem az, hogy az informatikaórán tanultakat alkalmazza más tantárgyakban. Ezt hívják IKT-val támogatott tanítás-tanulásnak. M. I.

INDUL A SZEFAKADÉMIA

A Szakszervezetek Együttműködési Fóruma bekapcsolódik a jövőnk feletti vitákba

A Szakszervezetek Együttműködési Fóruma XI. kongresszusán a 2015–2019 közötti időszakra középtávú programot fogadott el. Ebben központi feladatként határozták meg, hogy egy új, perspektivikusabb Magyarország- és egy új, modernebb, hatékonyabb szakszervezetkép kialakítása érdekében egy régi-új munkaforma keretében SZEFA Akadémiát indítanak. A SZEFA Akadémia a Szakszervezetek Együttműködési Fórumában tömörült szakszervezetek közös reakciója és válaszadási kísérlete a Magyarországon mára kialakult helyzetre.

A SZEFA Akadémia a közvélemény számára elemezni és tudatosítani kívánja a magyar társadalom meghatározó sorskérdéseit. A rendszeres találkozások által erősített belső demokratikus párbeszédet videofelvételken, honlapokon és közösségi fórumokon megismertetetik a nyilvánossággal, így kívánják a sorskérdéseket napirenden tartani. Mindezzel a SZEFA intézményesen be kíván kapcsolódni a jövőnk feletti vitákba.

A magyar pártrendszer, ezen belül az ellenzéki pártok bizalmi válsága miatt a közszolgálati médiában szinte kizárólag a fennálló kormányzati hatalom érdekei érvényesülnek. Az országos és helyi nyilvánosságból szinte teljesen kiveszett az érdekvédelem és a társadalmi párbeszéd mint téma. Kevés a felkészült és felelősen választani képes állampolgár, öntudatos munkavállaló, pénzügyileg is tudatos fogyasztó a felnövekvő generációban is.

A SZEFA Akadémia azért jött létre, hogy előadónak segítségével a témákon keresztül bemutassa a SZEFA értékrendszerét, bizonyítsa, ez a szakszervezeti mozgalom tudja, hogy mit rontott el, ahogy azt is, hogy mi romlott el Magyarországon.

A SZEFA Akadémia október 10-én indította sorozatát a budapesti Kossuth Klubban (1088, Múzeum u. 7.). Az Állam és társadalom címmel megtartott előadás többek között azzal foglalkozott: mi történt a Magyar Köztársaság államrendszerével, az alkotmányos alapintézményekkel? Hogyan alakult át és változott meg kormányzati rendszerünk és államigazgatásunk? Miként változtak az önkormányzati igazgatás és a helyi politika lehetőségei? Mi jellemzi ma a munkavállalók egyéni és kollektív jogait?

A 2015 decemberében sorra kerülő elő-

adás témái: A KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÁRA. EMELKEDŐ VAGY HANYATLÓ NEMZET? Mi a szerepe a közszolgáltatásoknak a nemzeti, társadalmi újratermelésben? Hogyan hatnak az igazgatási, a hatósági, a humán, a kulturális és a kommunális rendszerek a nemzet életminőségére és versenyképességére? Hogyan dönthet újra maga a társadalom a közszolgáltatások áráról, avagy kiszabadíthatók-e a közszolgák az állami-kormányzati fogságból? Teremthető-e közszolgálati szakszervezeti egység és új szövetség a társadalommal?

2016 februárjában A NEMZET EGÉSZSÉGE lesz napirenden. Többek közt ezekkel a témákkal foglalkoznak majd: Hogyan hat előtörténetünk és a mindennapok küzdelme a társadalom egészségügyi állapotára? Igaz lenne, hogy az egészségügyi intézményrendszer csupán 15 százalékban felelős a társadalom egészségéért és életkilátásaiért? Mit és hogyan kell változtatnunk az intézményrendszerben? Melyik az az ellátási modell, ami mellé a társadalom többségének támogatása megszerezhető?

2016 áprilisában A RENDSZERNYUGDÚ VAGY NYUGDÚRENDSZER kerül napirendre. Felvetik majd: Tényleg teherrel, hoppon maradt, reményt vesztett és nyomorba tartó milliók? Mit engednek az európai standardok, a felosztás-kirovás és a korfa? Oldható-e a rendszerekből kiesettek magánya és várható nyomora? Milyen rendszert kell választanunk és bevezetnünk?

2016 júniusában kerül sorra JÖVŐNK ZÁLOGA: AZ OKTATÁS. Ennek keretében ezekkel a témákkal foglalkoznak majd: Hogyan alakult a magyar köz- és felsőoktatás tényleges kimenő teljesítménye az elmúlt negyed században? És a költségvetési ré-

szesedése? Mi következik 15 éven belül abból, ahogy most az oktatásunk működik? Lehetséges nemzeti konszenzus az oktatáspolitikai céljai és az intézményrendszer működése, a tandíj, a keretszámok és a bölcsődei el látás körül?

2016 szeptemberében azt kérdezik majd: KIRE TARTOZIK ÉS MIBE KERÜL A KÖZ MŰVELŐDÉSE? Felteszik kérdéseiket, hogy választ találjanak a következőkre: Könyvtárak, tárlatok, koncertek, kiállítások, kulturális minták, szocializációs intézmények; meddig tartható a közművelődési intézményrendszer áristombban? Hol szerezhetők kulturális és közéleti magatartásminták, hol szabadítható fel a személyiség? Rehabilitálható a művelődés és teljes intézményrendszere?

2016 novemberében a téma a TÁRSADALMI KONFLIKTUSOK, SZAKSZERVEZETEK lesznek. Ezekre a kérdésekre keresik majd a választ: Hogyan hat az eltorzult magyar pártrendszer a szakszervezetek mozgásterére? A szakszervezetek szerepe és lehetőségei a társadalmi közjó feltárásában, az európai jogálmában. Képviselhetnek-e általános társadalmi programot a szakszervezetek? Milyen képet formálnak a magyar jövőről?

A SZEFA Akadémia rendezvényein a SZEFA választott vezetőinek bevezetőit követve alkalmanként rövid tematikus előadások és prezentációk hangzanak el. Ezeket felkért szakmai hozzászólások és vita követi. Az előadókat a témák legjobbjai közül, a tudomány által elismert, pártpolitikailag független személyiségek közül választjuk ki. A témákat előzetes híradások alapján, részletes tudósítások, felvételek formájában dolgozzuk fel és dokumentáljuk honlapjainkon: www.szeft.hu

A SZEFA KILÉP A MASZSZ-BÓL

A Szakszervezetek Együttműködési Fóruma (SZEFA) 2015. szeptember 15-ei Szövetségi Tanács ülése – élve az Alapszabályban foglalt jogával – döntött a SZEFA Magyar Szakszervezeti Szövetségben (MASZSZ) fennálló tagságának ügyében. A SZEFA Szövetségi Tanácsa kinyilvánította, hogy a 2013. december 6-án alapított, három konföderációból álló Magyar Szakszervezeti Szövetségből 2015. szeptember 16-ai hatállyal kiválik. A döntés legfőbb oka az, hogy a jelenlegi jogszabályi környezetben és országos érdekegyeztetési viszonyok között a közszolgálatok eltérő helyzete a teljes fúziót nem teszi indokoltá, az önálló jogi személyiségű konföderációként való részvétel egy másik konföderációban viszont tisztázhatatlan ellentmondásokat teremt, és ezért hosszú távon

fenntarthatatlan. E döntéssel párhuzamosan a SZEFA vezetői és vezető testületei kinyilvánították azon szándékukat, hogy nemcsak a szakszervezetek között feltétlenül szükséges szolidaritásra és jó kapcsolatra, hanem ezen túlmenően szoros együttműködésre törekessenek a MASZSZ konföderációval és tagszakszervezeteivel.

Keresik a közös és hatékony cselekvési lehetőségeit, saját tagjaik szempontjait figyelembe véve támogatják a MASZSZ érdekképviseleti céljait, kiemelten a közszolgálat területén, de lehetőségeik szerint a munka világának egészében is. Továbbá nem vetik el a későbbi csatlakozás vagy szorosabb szervezeti együttműködés egyéb módjainak a lehetőségét.

KÍSÉRŐ NÉLKÜLI KISKORÚAK FÓTON

Minden gyermek bőrszintől, anyanyelvtől, állampolgárságtól függetlenül ugyanolyan ellátásban részesül

A híradások legmeggrázóbb képei közé tartoznak azok, amelyek a menekülthullámmal érkező gyerekeket mutatják. 2015-ben 8420 kísérő nélküli kiskorú migráns érkezett Magyarországra felügyelet nélkül. Az ellátásra szorulókat egy részét a fóti gyermekközpont fogadja. A központ igazgatójával, Kádas Istvánnal róluk, a központ velük kapcsolatos munkájáról beszélgettünk.

– **A jelenlegi migránshullám érinti-e önöket, vannak-e migráns gyerekek a gyermekközpontban?**

– Gyermekközpontunk több mint négy éve működteti a Kísérő Nélküli Kiskorúak Otthonát. Intézményünk mindig is az állam által ráruházott feladatot hajtotta és hajtja végre, amit a magyarországi ellátási szükséglet határoz meg. Országos hatáskörrel biztosít gyermekvédelmi gondoskodás keretében otthont nyújtó és utógondozói ellátást minden ide elhelyezett ellátásra szorulóknak, legyen az bármilyen származású, nemzetiségű vagy vallású. Hét otthonunk közül az egyik a kísérő nélküli kiskorúak gondozását végzi – őket hívja a köznyelv menekült gyerekeknek –, de külföldi menekült fiatal felnőttek is élnek a gyermekközpont egyes otthonaiban, mivel gyermekként itt kaptak otthont nyújtó ellátást, és betöltve a 18. évüket, tanulói jogviszonyuk alapján, utógondozói ellátásban részesülnek. Ők szinte mindannyian jól beszélnek magyarul, alapvetően ismerik a magyar szokásokat, és magyar nyelven végzik tanulmányaikat.

– **Honnan jött a legtöbb menekült gyerek?**

– 90 százalékban Afganisztánból, kevesebben Pakisztánból, Szomáliából és Szíriából. Más országokból nagyon ritkán.

– **Egyedülálló, vagy a szüleik is itt vannak Magyarországon?**

– Valamennyi gyermek, aki hozzánk került/kerül, felnőtt hozzátartozó nélkül érkezett hazánkba, ezért nevezzük ezeket a gyerekeket hivatalosan kísérő nélküli kiskorúaknak. Elmondható, hogy szinte mindannyian nagy kamaszok, zömében 16-17 évesek, és 98-99 százalékban fiúk.

– **Ki honnan szállította a gyerekeket a gyermekközpontba?**

– Ha egy gyermek felnőtt kísérő nélkül érkezik hazánkba, és úgy nyilatkozik a határon az idegenrendészeti eljárás keretében, hogy ő menedékjogot szeretne kérni Magyarországon, akkor maradhat az or-

szágban addig, amíg kérelmét el nem bírálják. Ilyen esetben őt nem lehet befogadóállomásra vinni, hanem gyermekintézményben kell elhelyezni. Állami fenntartásban a fóti gyermekközpont van kijelölve az elhelyezésre, de ellátási szerződés keretében a Szeged-csanádi Egyházmegye által fenntartott hódmezővásárhelyi gyermekotthon is részt vesz a feladatellátásban. Egy menedékkérő gyermek körül idegenrendészeti eljárás, aztán menekültügyi eljárás és gyermekvédelmi eljárás zajlik. A kiskorúak számára az eljárás során törvényes képviselőt, magyarul gyermekvédelmi gyámot jelölnek ki.

– **Ezek a gyerekek meddig maradnak, mi a tapasztalat?**

– A hozzánk érkező kísérő nélküli kiskorúak nagy része rövid ideig tartózkodik hazánkban, de akik nálunk maradnak, azok szinte kivétel nélkül tanulmányokat folytatnak. Természetesen az iskolában az első és legfontosabb tantárgy a magyar nyelv. Ilyen iskolát a Klik Fóton nem tart fenn, így ezek a fiatalok Budapestre járnak tanulni. Ha egy gyerek már iskolába jár és beilleszkedik a közösségbe, az nehezebben mozdul, többnyire itt is marad az országban. Vannak olyanok, akik már 2009-től gyermekvédelmi szakellátásban részesülnek, rendezett menekültügyi státusszal rendelkeznek, s ennek köszönhetően nagykorúként ún. utógondozói ellátást kapnak tanulmányaik folytatásának idejére, csakúgy, mint magyar társaik.

– **Ezek a gyerekek sérültek, nem beszél a nyelvet. Az ellátásukhoz szükséges pszichológust, orvost, tolmácsot biztosítja-e valaki?**

– A gyermekközpont különböző ellátási szükségletű gyerekeket gondoz különböző szakmai egységekben, amelyeket tekintve nincs különbség az ellátásban, ugyanazt a juttatást kapja minden gyermek, függetlenül a bőrszínétől, anyanyelvétől, állampolgárságától. A teljes körű ellátás természetesen az orvosi ellátásra vagy a pszichológus, fejlesztő pedagógus biztosítására is kiterjed. Munkatársaim

közül többen beszélnek pl. a pastu, dari, urdu stb. és a világnyelveket is.

– **Milyen ellátást kapnak a gyerekek?**

– A teljes körű ellátás része a napi ötszöri étkezés. Természetesen a vallási, kulturális szokásokra oda kell figyelniük az étkezések esetében is. Panasz az étkezés menynységére vagy minőségére vonatkozóan eddig nem érkezett. Az étkezési norma is egységes, többet vagy kevesebbet egyik gyermek sem kap. A szabad vallásgyakorlás elősegítése érdekében intézményünk egy imatermet alakított ki a gyermekközpontban, illetve a már tanulói jogviszonnyal rendelkező menekült kiskorúak Budapesten, saját felekezetüknek megfelelő mecsetekben gyakorolják vallásukat. A kulturális és vallási ünnepek megtartása a gyermekotthon programjába iktatottan valósul meg.

– **Milyen segítséget kapnak az itt dolgozó pedagógusok a munkájukhoz?**

– A gyermekközpont munkatársai, vezetői a hét minden napján, a nap 24 órájában kell, hogy rendelkezésre álljanak a menekültként hozzánk érkező gyermekek ellátásának biztosításában. Az intézmény fenntartója a szükséges szakmai létszámot, ha kell, más gyermekotthonokban dolgozó (de szabadnapos) kollégák bevonásával, minden esetben biztosítja. Az otthon élete a gyermekotthon házirendje alapján zajlik. A házirend meghatározza a napirendet, amelynek megfelelően a nevelők heti rendszerességgel tervezik a foglalkozásokat. Ezen túlmenően az intézményt több civil szervezet a gyermekek számára biztosított aktív programmal segíti.

– **Szüksége van-e a gyermekközpontnak bármilyen segítségre?**

– A sikeres felzárkóztatás és az integrálódás érdekében a különböző fejlesztő foglalkozások változatos kínálatának megteremtésében és biztosításában szívesen fogadunk minden önkéntes felajánlást, ugyanúgy, mint minden önkéntes, de hivatalos tolmácsot.

M. I.

VÁLTOZÁSOK A SZAKKÉPZÉSBEN

Átterelnék a diákokat az általános gimnáziumokból

Több jelentős változás történt a szakképzésben. Júliusban a Nemzetgazdasági Minisztérium (NGM) 303 szakképző iskolát átvett a Klebelsberg-intézményfenntartótól (Klik), és 44 szakképző központot alakított ki, ahová ezek az intézmények becsatlakoznak. Szeptembertől az állam nemcsak egy, hanem kettő OKJ-s szakma megszerzését is támogatja, ha azt iskolarendszerben végzi a tanuló.

Változás az is, hogy aki a felsőoktatásban diplomázott, ám eddig OKJ-s szakképesítést nem szerzett, két szakmát tanulhat ki. Iskolai rendszerű képzésben, teljesen ingyen, állami forrásból, s a tanfolyami keretekben szerzett OKJ-s végzettség sem számít bele a két ingyenes szakmába. Ez nem csak a 18–25 év közötti korosztálynak lehet hasznos, mivel nincs felső életkori határ, a képzés munka mellett esti vagy levelező tagozaton is végezhető, két éven át tart, így előkészíthető vele karrierváltás is. Az intézkedés nem minden szakképesítésre vonatkozik, hanem az OKJ-ban szereplő 650-ből közel 300-ra. Olyanokra, amelyek iskolai rendszerű felnőttoktatásban megszerezhetőek. Nem lehet állami pénzen beiratkozni a jellemzően 100–300 ezer forint közötti összegbe kerülő OKJ-s tanfolyamokra sem, ahol az iskolarendszernél rövidebb idő, fél-egy év alatt szerezhető meg értékében ugyanaz a végzettség. Persze a kevesebb óraszám miatt sok esetben felületesebb lehet a tudás.

Az iskolarendszerű OKJ-ra nappali tagozaton az eddigi 21 éves kor helyett 25 éves korig lehet jelentkezni. Első szakképesítés megszerzése során nappali tagozatnál ráadásul jár diákigazolvány, családi pótlék 20 éves korig, sőt hiányszakma választása esetén ösztöndíj is.

Melyek a hiányszakmák?

A Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottságok határozzák meg a helyi hiányszakmák listáját évente, és az kormányrendeletben jelenik meg.

Aki első szakképesítésként ilyen szakmát választ, az havi 10–30 ezer forint közötti ösztöndíjat kap a tanulmányi eredménye függvényében. A hiányszakmák listáját a tavalyi 10-ről 12-re emelte a kormányzat, egy év múlva pedig 20-ra növeli. (Az ösztöndíjat biztosító hiányszakmák megyei bontásban a 13/2015 (II.10.) kormányrendelet 5. sz. mellékletében találhatók.) A képzésekre egyébként szeptember első hetében körülbelül 12 500 felnőtt jelentkezett.

Milyen változást hoz a jövő év?

Aki nem gimnáziumba jelentkezik jövő szeptembertől, a szakközépiskola és a szakgimnázium között választhat. A korábbi hároméves szakiskolák viselik a szakközépiskola nevet, míg a szakközépiskolák szakgimnáziumokká alakulnak. A cél az volt ezzel, hogy automatikus legyen az érettségi megszerzése, az eddigi szakiskola – jövőbeni szakközépiskola – is készítsen fel erre mindenkit. Az új szakközépiskola ötéves lesz, ebből három év alatt OKJ-s végzettséget szerez a diák, majd két éven át az érettségire készül. A szakgimnáziumokban a fiatalok a negyedik év végén az érettségi mellé szakmát is kapnak, majd egy év múlva technikus végzettséggel zárják az iskolát.

A kormányzat azt szeretné elérni, hogy a jövőben több diák válassza a szakközépiskolát vagy a szakgimnáziumot az általános gimnázium helyett. Jelenleg a fiatalok 35 százaléka jár gimnáziumba, míg például Ausztriában 20 százalék.

AZ MPT SZAKKÉPZÉSI KOLLÉGIUMA EGYÜTTMŰKÖDNE

A Magyar Pedagógiai Társaság Szakképzési Kollégiumának elnöksége megtárgyalta a szakképzésünk helyzetét, és az alábbi állásfoglalást alakította ki.

Az iskolák fenntartója 2015. július 1-jétől az NGM, illetve a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal lett. Létrejötték a szakképzési centrumok. Nem készült el a működéshez elengedhetetlen szervezeti és működési szabályzat, tisztázatlanok a hatáskörök, iskolák tagintézmények lettek, az igazgatók tagintézmény-vezetők. Mi lesz az iskolai autonómiával (szakmai, pedagógiai, gazdasági, személyzeti)? Az elmúlt években az iskolák eszközparkja amortizálódott, nincsenek új beszerzések, javításra, felújításra, karbantartásra nincs pénz. A gazdálkodó szervek által befizetett szakképzési hozzájárulás több tízmilliárd forintja nem jut el az iskolákhoz.

A tanulókat, a szülőket és az iskolákat megtevesztő és bizonytalanságban tartó intézkedések sora nehezíti a működést:

– Az iskolák átnevezése – szakközépiskola-szakgimnázium, szakiskola-szakközépiskola – felesleges, megtevesztő, a magyar hagyományoktól idegen. Az NGM által közzreadott indoklás szakmaiatlan.

– A jelenleg 11. évfolyamon tanulóknak a szakmai érettségi vizsga követelményei nem ismertek, ez jogszabályellenes. Kötelező lesz emelt szinten letenni? Milyen részei lesznek a szakmai érettségi vizsgának?

Mire jogosít a szakközépiskolai érettségi? Milyen irányban tanulhatnak tovább a szakközépiskolát végzetek? A kérdésekre nincs válasz!

– A szakgimnáziumoknak új szakmai érettségi követelményeket dolgoznak ki. Ezek OKJ-szakképesítések lesznek. Megnövelik a szakmai óraszámot? Ha igen, mi lesz a NAT-tal? Ha nem, akkor 1100 óra szakmai alapozás milyen szakképesítést ad? Új keretterveket, új modulrendeletet, új OKJ-t, esetleg új NAT-ot akarnak kidolgozni néhány hónap alatt? Az MKIK által kiadott ütemterv igényes szakmai munkára és vitára nem ad lehetőséget. A szakgimnázium elképzelése hibás, értelmetlen, szembemegy a szakma és a közoktatás fejlesztésének érdekeivel.

– A szakiskolából alakuló szakközépiskolákban a heti hat óra közismereti okta-

tásra két év alatt érettségi vizsgára történő felkészítést ígérnek. Ez nem megvalósítható, a tanulók és a szülők becsapását jelenti.

– Az MKIK – kevés kivételtől eltekintve – nem tud gyakorlati képzőhelyeket biztosítani az évközi és az összefüggő nyári gyakorlatokhoz, pedig ez a jogszabályi kötelezettsége. Milyen duális képzés ez? A gazdaság szereplői többségükben nem rendelkeznek a gyakorlati oktatáshoz szükséges személyi és tárgyi feltételekkel. A jogszabályt a valós helyzethez és nem az álmvilághoz kell igazítani.

Végezetül pedig elfogadhatatlan, hogy pedagógusvégzettség nélkül is lehet szakmai tantárgyakat tanítani. Ez a pedagógusszakma lenézése.

A Magyar Pedagógiai Társaság Szakképzési Kollégiuma felajánlja együttműködését, szakmai kapacitását a felmerült gondok megoldására.

Szenes György elnök
MPT Szakképzési Kollégium

ERZSÉBET
UTALVÁNY
CSALÁD

MAGYARORSZÁG UTALVÁNYA

SUPERBRANDS
2x

SUPERBRANDS
2015

www.erszebetutalvany.hu

ERZSÉBET
UTALVÁNY
CSALÁD

Ismét Superbrands-díjas az Erzsébet Utlványforgalmazó Zrt. valamint az Erzsébet-utalvány márka is

Az Erzsébet Utlványforgalmazó Zrt. a tavalyi év után 2015-ben is elnyerte a Business Superbrands-díjat, továbbá idén az Erzsébet-utalvány család is Superbrands elismerésben részesült. A díjakat minden esetben a már világszerte 90 országban működő Brand Council ítéli oda. A független szervezet azon márkák előtt tiszteleg, amelyek kiemelkedő sikert értek el, illetve e kivételes eredmény fenntartására képesek.

A Superbrands egy marketing-szakmai díj, amellyel a márka építését, annak kommunikációját, a márkához kötődő és kapcsolódó érzelmi és egyéb előnyöket díjazta a bizottság az Erzsébet-utalvány brand esetében is.

A Business Superbrands-díjjal az üzleti világban elért kimagasló eredményeket ismeri el a bizottság: az adott cég ismertsége, megbecsültsége, a hivatalosan elérhető céginformációk, pénzügyi, demográfiai és egyéb adatok birtokában választják ki az erre a díjra érdemeseket, így idén immár második alkalommal az Erzsébet Utlványforgalmazó Zrt.-t is.

Helmut Zöpfel

A KIS HERCEG A PEDAGÓGUSNÁL

– Jó napot! – mondta a kis herceg.
 – Egész mondatokban beszélj! – javította ki a Pedagógus. –
 Úgy mondják: Jó napot kívánok neked! Mondd lassan utánam!
 – Jó napot kívánok neked! – mondta illedelmesen a kis herceg.
 – Jól van! – nyugtázta a Pedagógus, majd elővett a zsebéből egy könyvecskét.
 – Hát ez meg mi? – kérdezte a kis herceg.
 – Beírok neked egy jó jegyet a jó magaviseletedért – válaszolta a Pedagógus. – Akarsz az iskolába járni? – kérdezte aztán.
 – Mit kell ott csinálnom? – kíváncsiskodott a kis herceg.
 – Először is egy alkalmassági tesztet kell kitöltened.
 – Alkalmassági tesztet? Mi az?
 – Fel kell mérjem, milyenek a tanulási képességeid.
 – Tanulási képességeim? Mihez? – kérdezett tovább a kis herceg.
 – Ez nem olyan fontos – mondta a Pedagógus. – A lényeg, hogy könnyedén lehet őket vizsgálni.
 – Jó – egyezett bele a kis herceg. – Akkor kezd el azt a vizsgálatot!
 A Pedagógus átadott egy munkalapot a kis hercegnek.
 – Olvasd el magadban a szöveget, aztán jelöld meg a helyes választ! – adta ki az utasítást.
 – De hát – vetette közbe a kis herceg –, én egyáltalán nem tudok olvasni!
 A Pedagógus ezen felháborodott.
 – Iskolába akarsz járni – kérdezte –, és még nem tudsz olvasni? Hát milyen iskola-előkészítő foglalkozáson vettél te részt?
 – Előkészítő foglalkozás? Mi az? – tudakolta a kis herceg.
 – Iskola-előkészítő foglalkozás, ez annyit tesz – ahogy mi, pedagógusok ezt megállapítottuk –, hogy a gyerekeket feltétlenül szükséges még az iskolát megelőző időszakban megtanítani olvasni, írni, számolni, hogy ezzel aztán az iskolában már ne kelljen vesződni.
 – És akkor mit tanul az ember az iskolában? – kérdezte a kis herceg.
 – Az iskola az azt megelőző tanulási időszak fejlesztéseire épül, és tudományos dolgokkal foglalkozik, amik aztán a következő iskolára készítene fel. Így az ember egy csomó időt spórolhat. Nos, te mit csináltál eddig az iskolát előkészítő időszakban? – kérdezte a kis hercegtől.
 – Játsoztam.
 – Játsozni, az időpocsékolás – mondta a Pedagógus. – Legalább fejlesztő játékokat játszottál?
 – Ezt nem tudom – mondta a kis herceg. – Például rajzoltam is. Akarod látni? – kérdezte, majd megmutatta rajzát a kígyóról, ami felfalt egy elefántot.
 – Hm, na jó! – morfondírozott a Pedagógus. – Ez egy körülhatárolt, nulla elemű halmaz.
 – Nulla elemű micsoda? – csodálkozott a kis herceg.
 – Még soha nem hallottál a halmazelméletéről?
 A kis herceg kérdően nézett rá.
 – Na jó! – folytatta a Pedagógus. – Elmagyarázom neked. Az iskola-előkészítő az általános iskolára készít fel, az általános iskola a további tanulmányokra, ezek pedig az egyetemre. Az egyetemen aztán egy foglalkozásra kapsz felkészítést. Megértetted?
 – És a foglalkozás mire készít fel? – kérdezte a kis herceg.
 – A nyugdíjra, természetesen.
 – És a nyugdíj? – kérdezett tovább a kis herceg.
 – Te aztán tényleg elképesztő vagy! – háborgott a Pedagógus.
 – Ha valaki életében jól teljesített és elért valamit, akkor nyugdíjas

éveiben nyugodtan hátradőlhet abban a biztos tudatban, hogy az emberek a sírja körül állva azt fogják mondani: „Lám, neki milyen kiteljesedett élete volt.”

– Furcsa! – mondta a kis herceg. – Nekem az benyomásom, hogy ha valaki mindig csak készül valamire, akkor soha nem lesz ideje arra, hogy éljen.

– Ezt te nem érted! – vágta rá gorombán a Pedagógus. – Mondd meg inkább, milyen teljesítményt értél el eddig? Legalább biológiai ismereteket hoztál magaddal? Milyen növényeket és állatokat ismersz?

– Van egy rózsza a bolygómon! – mondta a kis herceg.

– Sokféle rózsafajta létezik – mondta a Pedagógus. – Itt van egy feladatlap a rózsákról. Mivel nem tudsz olvasni, felolvasom neked.

1. Feladat

Az én rózsám:

a) pünkösdi rózsza; b) tavirózsza; c) csipkerózsza; d) tenyésztett rózsza.

Karikázd be a megfelelő választ!

2. Feladat

Milyen kémiai folyamatok játszódnak le a rózsza táplálékfelvételénél? Ismét több választási lehetőség van.

3. Feladat

Alkoss legalább öt összetett szót, amiben szerepel a „rózsza”! Pl.: rózsaoalaj, rózsaillat.

– Az én rózsámnak nagyon jó illata van! – szakította félbe a kis herceg.

– A „jó illat” a kognitív percepció és megértés területén belül nem előre tervezhető, nehezen ellenőrizhető, ezért nem tartozik a tanítási célok közé – intette le a Pedagógus.

– Szeretem a rózsámat – mondta a kis herceg –, és mindig azon törlöm a fejem, hogy hogyan óvhatnám meg a bolygómon élő báránytól.

– Növényvédő szerekéről majd a kémia tantárgy keretében beszélgetünk. Meg fogod látni, milyen érdekes is az.

– És én minden egyes nap örülök a rózsámnak! – vetette közbe a kis herceg.

– Öröm, ez egy affektív tanítási cél. Nem olyan fontos, de tőlem aztán a tanítási óra végeztével érezhetsz örömet a rózsád felett. Majd találok egy módot, hogy ellenőrizhetem, hogy az örömed a tanítási cél szempontjából specifikus volt-e.

– De én nem csak akkor akarok örülni, amikor az a te terved szerint helyénvaló – mondta a kis herceg.

– Állandó öröme sajnos nincs időnk, különben nem érnék el a kitűzött tanítási céljainkat – mondta a Pedagógus. – És ha nem érnék el ezeket, akkor nem leszel elég felkészült az életre. Nem az iskolának, hanem az életnek tanulunk!

– Igazad van! – mondta a kis herceg. – Éppen ezért azt gondolom, a te iskolád nem nekem való. – És ismét útra készülődött.

– Állj meg! Állj meg! – kiabált utána a Pedagógus. – Még egyáltalán nem hallottad, hogy a didaktikus analízisem hogyan folytatódik, és milyen tanítási egységeket ütemeztem be: számolás a rózsafűzér gyöngyszemeivel hittanórán, a „Két szál pünkösdi rózsza” című népdal éneklése, mikroszkópos vizsgálatok rózsaszirmokkal, Rózsza Sándor személye köré épülő...

De mindezt a kis herceg már nem hallotta. Gyorsan továbbállt, mielőtt rózsás jókedve végképp elillanna.

Forrás: EUDEC

Fordította: Járainé Felföldi Szilvia

Szüdi János

MIKOR ÉBREDSZ ÖNÉRZETRE?

Mindenki hallhatta a miniszter kedvenc nótáját, méghozzá saját előadásában: „A csitári hegyek alatt régen leesett a hó” Aztán kiderült, hogy ez a kormányzati nóta is, amikor a dallam ismét felhangzott az augusztus 20-ai, esti tűzijáték aláfestő zenéjeként. Szép dolog, amikor az ország jelenét és jövőjét kezében tartó hatalmasságok egyike enged az újságírói unszolásnak, és saját „szájjal” mutatja meg, mit is vár el az alattvalóktól.

Nem másról, arról a minisztterről van szó, aki azért felel, hogy a nemzeti együttműködés programja a bölcsőtől a halálig, sőt azon túl is meghatározza minden itt élő ember életét. Igen! A kissé hamiskásra sikeredett nótát a test és lélek kormányzati felelőse adta elő, aki szereti, ha kultuszminiszternek hívják, bár eredeti foglalkozása szerint lelkipásztor. Így feltehetően az a meggyőződése, hogy a földi élet értelme az örök élet elnyerése, ami hazánkban a hatalom feltétlen kiszolgálásával érdemelhető ki. Milyen alkalomból fakadt nótára? Felkérték az éneklésre. Felkérték, amikor egy iskolai kórustalálkozó záróakkordjaként bejelentette, az iskolákban nemcsak tornázni, hanem énekelni is kell mindennap minden tanulóknak.

Nincs ezzel semmi gond. Elvárás, hogy hazánkban minden és mindenki legyen egyforma, feleljen meg a kormányzati sablonnak. Ezért produkciójával irányt is mutatott az énektanároknak, mit szeretne hallani, ha meglátogatja az állami hivatali rendszerbe beépített valamelyik iskolát. Nem fog csalódní. A tanfelügyelők gondoskodni fognak arról, hogy ezt a nótát minden gyermek ismerje, fújja. Nem baj, ha a gyermeknek nincs hangja. Nem baj, ha a gyermek botfűlű. Nem baj, ha a gyermek utál énekelni. Énekelni kell, ezért lesz mindennapos énekóra, esetleg mindennapos karének. Énekelni kell, persze nem azt, amit a gyerek szeretne, hanem azt, amit a kötelező állami tanterv előír. Mint ahogy testnevelni is kötelező, persze nem úgy, ahogy a gyermek mozogni szeretne, hanem úgy, ahogy az állam tantervileg előírta. Az iskola legfontosabb feladata ugyanis nem az, hogy a gyermek jól érezze magát. Nem az, hogy minden gyermekből kihozza a lehető legtöbbet. Nem az, hogy minden gyermeknek kibontakoztassa a személyiségét. Nem az, hogy felkészítse a társadalmi folyamatok megértésére, a változó körülményekhez igazodásra. Nem! Az iskola legfontosabb feladata az, hogy minden gyermeket megtanítsa arra, hol a helye, mit vár el tőle a hatalom. Ezért nem a gyermek szája íze szerint kell megszervezni a tanítási napokat, hanem úgy, ahogy azt a legkompetensebb személy, a hatalom képviselője elgondolja.

Arra a kérdésre nem nehéz válaszolni, hogy azoknak a sajtómunkásoknak, akik e szenzációs bejelentésnél jelen voltak, miért az jutott eszükbe, hogy dalra fakasszák a nagy embert. Azért, hogy minél hangosabban, jól láthatóan lelkesen megtapsolhassák. Azt már látszólag nehezebb megválaszolni, miért nem kérdezték meg az alkalmi dalnoktól: egyeztetette-e a pedagógusokkal ezt a kormányzati szándékot? Nehezebb, de nem lehetetlen. Nem akartak kellemetlenkedni. A kérdés úgyis költői lett volna. Tudható rá a válasz: nem! Közismert, ez a kormány nem egyeztet. Ez a kormány csak dönt. Csak dönt és végrehajtat. Végrehajtat akkor is, ha a döntés előkészítetlen, idő, pénz hiányában végrehajthatatlan.

Pedig sok kockázatot nem vállalna a szakminiszter, ha megkérdezné a Nemzeti Pedagógus Karba tömörített pedagógusokat. Többségük tudja, hogy a Pedagógus Etikai Kódexnek való megfeleléshez milyen válasz illik. Mint ahogy ideillő kérdés lehetett volna az is, miért nem bízható rá a pedagógusra, milyen hasznos, szórakoztató, pihentető, a gyermekek igényeinek megfelelő programokkal tölti ki a reggel nyolctól délután négyig – kormányzatilag elrendelt – iskolában való kötelező benttartózkodás idejét. A szabad sajtó szabad és független munkatársai szabadon nem tesznek fel kényes kérdéseket. Inkább örvendeznek annak, hogy a miniszteri torok, ha kissé érdesen és hamisan is – a köznevelésről szóló törvény szóhasználata szerint – térítésmentesen szórakoztatja őket. Egyébként igazuk van. Nem nehéz rájönni arra, hogy az iskolai benttartózkodásnak nem az a célja, hogy a gyermek és a pedagógus jól érezze magát, hanem az, hogy szem előtt legyenek. Mint ahogy ennek a mai hatalomnak nem célja, hogy minél többen otthon érezzék magukat ebben az országban. Ennek a hatalomnak csak az a célja, hogy ők, a hatalmasok érezzék jól magukat e drótkerítéssel ölelt, kicsi kis országban.

Most, hogy végre a dolgok kezdenek összeérni, és a pipogya honvédelmi minisztert felváltotta egy kreatív, tettere kész, igaz magyar hadügyér, a választók végre megkapják, amire szavaztak: a katonás rendet. A levontékepzés végre nyíltan visszatérhet az iskolákba. Minden adott ahhoz is, hogy május 31-én, Európa, Magyarország és nem utolsósorban a kereszténység megmentője – nemzeti ünneppé nyilvánított – születésnapján az államosított iskolarendszer katonás rendben megmutassa, mennyit ér. A jeles napon rendezett katonai ünnepély keretei között vehetik át az iskolaigazgatók – az ünnepelttől – vezetői megbízásukat, amely egyben hűségnyilatkozat és – miért ne lehetne – őrmesteri kinevezés is. A dísztribün előtt pedig – a katonazenekar által eljátszott „A csitári hegyek alatt” ritmusára, árpádsávos nyakkendővel a nyakukon – díszlépésben elvonulnak a Nemzeti Pedagógus Kar tagságának és a tanulóifjúságnak arra érdemes képviselői.

A közismert mondás: a Bourbonok semmit sem tanultak és semmit sem felejtettek, jobban illik a mai magyar „trónbitorlókra” – akik fülke-ellenforradalom útján eszmeiségben visszaállították a király nélküli királyságot –, mint azokra, akikről szól. Ennek a hatalomnak ugyanis az a célja, hogy „alattvalóik” ne jussanak tovább a versben e soroknál: „Ha a föld isten kalapja, / Hazánk a bokréta rajta!” Mert a költő kérdése a vers végén található. Mert a költő kérdése – több mint 160 év eltelté után is – aktuális: „Oh hazám, mikor fogsz ismét / Tenni egy sugárt, egy kis fényt / Megrozsdásodott nevedre? / Mikor ébredsz önérzetre?” Mert ha a kérdésre megszületik a válasz, a rozsdá peregni kezd hazánk nevééről. Mert ha a kérdésre megszületik a válasz, a Kossuth téren újra kivirágognak a hársfák. Mert ha a kérdésre megszületik a válasz, a Kossuth téren felállított szobormásolatok a szobortemetőbe kerülnek.

(Az írás a Népszava szeptember 19-ei számában megjelent.)

